

REŠETO

PRED NAMI SO VOLITVE 1990

In vendar se premika

Res je, vseeno se premika. Na bolje, bi človek dejal, čeprav nam je sicer vsak dan huje, težje, bolj neznosno. Posebno še, če zadeve ocenjujemo iz sedanjih, trenutnih razmer. Z veliko zaskrbljenostjo sem v uvodniku prve letošnje številke Rešeta pisal o naših jugo razmerah, zdrakah in križpotjih, ko smo na ves glas vpili, da hočemo v Evropo, v svet in 21. stoletje, delali pa smo vse za popotovanje v 19. stoletje in na Balkan. Tedaj smo bili bolj ali manj v svetu osamljeni, pa tudi Slovenci v Jugoslaviji žalostno sami. Nekaj se je premikalo nam na Poljskem, pa Gorbačov se je šel v Sovjetski zvezi perestrojko in glasnost, sicer pa nič. Jugoslovanska perestrojka je bila v dobršnem delu domovine razglašena za kontrarevolucijo, glasnost za separatizem, mitingaški pogromi, spet naša jugo pogruntavščina, pa so grozili z razrušenjem in uničenjem še tistega, kar nam je dobrega in trdnega ostalo. Ljudstvo se je po naši jugi še kar naprej »dogajalo«, še naprej smo utrjevali našo enakopravnost, s tem da je ena od republik postala vsaj dvakrat bolj enakopravna od drugih, »dogajanje« nepravlega naroda pa je bilo zadušeno s tanki, policijo, prekletstvom in izobčenjem. In potem se je »zgodil« Cankarjev dom, štrajki, izredne razmere, vesplošno prerekanje in prepiranje, velika proslava velike obletnice velikega poraza, skratka vedno večja libanonizacija in romunizacija razmer, stanja in odnosov...

Še kar naprej se je nekaj »dogajalo«. Med drugim tudi dopolnjena slovenska ustava, nazadnje velemiting, ki ga ni bilo in bojkot Slovenije, ki dejansko je...

Medtem ko smo zmedeno tapkali na mestu, storili še tu in tam korak nazaj, se je svet realsocializma pričel podirati. »Trdni« vzhodni režimi so se pričeli podirati, led je pokal vedno hitreje in na pot poljskih sprememb (Poljaki so se mučili kar celo desetletje) so vedno hitreje stopali Madžari, Vzhodni Nemci, Čehi, Bolgari in vrsta sovjetskih narodov oz. republik. Svet je pričel pokati po šivih, skozi vse razpoke pa vanj vedno odločneje vdira demokracija, pluralizem idej in nazorov...

In mi? Ob zaključku tega leta smo lahko dejansko zaskrbljeni. Dosežene so pomembne spremembe na ekonomskem področju, spreminja se politični sistem, pred nami so volitve. Slovenska »pomlad« se vedno bolj odraža tudi v drugih jugoslovanskih okoljih. Še posebej na severozahodu. Hrvaška se po dolgotrajnem mučnem in nerazumljivem »molku« prebuja in oglašča. Presenetljivo pogumno v prihodnost usmerjen je bil

njihov zadnji partijski kongres, ki je na široko odprl vrata pluralizmu in strankarstvu tudi v tej republici. Velika in močna najbolj jugoslovanska republika je vedno bolj osamljena in ni vrag, da se odjuga ne bi razširila tudi tja, le če ne bo prepozno. Pozno in prepozno za vse.

Drugačen pogled skozi drugačno okno. Ribniški Inles uvaja vedno nove izdelke, posebej skrbi za kakovost, ki naj bo čim bolj prilagojena novim tržnim razmeram in potrebam. Potrebam svetovnega trga. Za to polokroglo okno je naš Inles dobil na sejmu v Beogradu to jesen prvo nagrado. Čestitamo.

Obenem pa čestitamo vsem našim bralcem in vsem občanom naše občine ob novem letu z željo, da bi se v letu 1990 tudi pri nas pričele razmere izboljševati, da bi se pokazali konkretni sadovi naših bojev z vsemi našimi krizami in da bi se končno pričela uresničevati ideja in hotenje po boljši družbi in boljših življenjskih pogojih po pravi meri pravih ljudi. Srečno!

Želje domovini

- da ne bi bilo vojne, Slavica, 3.d
- da bi v svetu vladalo poštenje, Tina, 3.c
- da ne bi bilo demonstracij in stavk, Maša, 3.c
- da bi vsi starši imeli radi svoje otroke, Maja O., 3.d
- da bi bilo v domovini čim več zdravih ljudi, Franci, 3.d
- da ne bi bilo poplav in potresov, Angelina, 3.b
- da bi živeli v čistem okolju, Maja M., 3.d
- da bi si vsi ljudje lahko služili kruh, Branko, 3.d
- da se starši ne bi ločevali, Bernarda, 3.d
- da bi imeli vsi enake pravice, Suzana, 3.d
- da nam ne bi ničesar manjkalo, ... vsi
- da bi bili svobodni, Alenka, 3.a

Učenci literar. dopisniškega krožka
3. razredi OŠ Ribnica

Pred nami so volitve. Drugačne kot prejšnje krati in verjetno tudi drugačne kot bodo one čez štiri leta. Na vzhodu partija večinoma nima več z ustavo zagotovljenih vodstvenih pravic. Slovenska partija že dalj časa sestopa z oblasti in se preoblikuje v eno izmed enakopravnih političnih strank. Enakopravnost, moč in sposobnost bo morala konkretno pokazati in dokazati na svobodnih, tajnih volitvah spomladi. Kot na Hrvaške in slej ko prej tudi v drugih delih države. Mladina v naši deželi se je že preoblikovala, z novo vsebino se v socialistično zvezo preoblikuje tudi dosedanja SZDL, sindikat je vedno bolj stanovska delavska organizacija, porajajo se vedno nove politične organizacije, zveze oz. stranke. Vsi skupaj pa bodo morali prevzeti veliko skupno odgovornost za usodo in prihodnost slovenskega naroda in države v jugoslovanski skupnosti narodov.

Sredi januarja bodo razpisane volitve v skupščine. Tudi v naši občini bo nekaj sprememb, med drugim tudi v načinu oblikovanja zborov skupščine občine in delegiranja vanje. Predlog vodstva občinske skupščine okrog bodočih volilnih okolišev in priprav na pomladanske volitve bo šel te dni v javno obravnavo. Mi pa objavljamo program občinske socialistične zveze pod naslovom »Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejšje življenje« ter občinski partijski program oziroma njegovo podporo programu ZKS »Za evropsko kakovost življenja.«

Predvolilna dirka, boj za delegate in delegatska mesta, boj za »oblast« se pričeneja. Kako se bomo na te zadeve pripravljali v občini, bomo še poročali.

Peter Levstek, predsednik IS SO Ribnica

Z doseženim zadovoljni, z zaupanjem zremo v prihodnost

V skoro prazničnem prednovoletnem vzdušju, ki pa tudi ni več tako kot leta nazaj (saj vemo, zakaj?!), smo povprašali inž. Petra Levsteka, predsednika izvršnega sveta skupščine občine Ribnica, kako kot predsednik naše občinske »vlade« ocenjuje preteklo leto in s kakšnim upanjem, nezaupanjem ali strahom zre v prihodnost. Poprosili smo ga, naj oceni izvajanje srednjeročnih načrtov v letu 1989 in še posebej položaj našega gospodarstva, kako ocenjuje naše 8. mesto med slovenskimi občinami po narodnem dohodku na prebivalca, kako gleda na delovanje in sodelovanje IS in skupščine in kako si te zadeve zamišlja v prihodnje ob spremembah političnega sistema, katere so naše najpomembnejše prihodnje naloge.

Predsednik Levstek se je povabilu rad odzval, tudi z obrazložitvijo, da je bilo doslej tovrstnega komuniciranja funkcionarjev z občani mnogo premalo. In tu so njegovi odgovori:

Izvajanje srednjeročnega plana

Letos je predzadnje leto tekečega srednjeročnega obdobja, leto, v katerem že lahko ocenimo realnost zastavljenih ciljev oz. našo uspešnost pri njihovem realiziranju, pa tudi leto, ki ob načrtovanju za naprej daje

možnost, da nadoknadimo zamujeno.

V celoti vzeto ocenjujem, da smo v občini v preteklih treh letih ter letu 1989 realizirali pretežni del nalog, zastavljenih v naših planih, za katere smo pri ponovnem preverjanju ugotovi-

li, da so nujne za delo in življenje ribniških občanov. Nerealizirano je ostalo tisto, za kar se je ugotovilo, da bi eventualna realizacija lahko imela tudi negativne posledice, realizacija pa ni eksistenčno pomembna za današnji čas.

1. Tako so praktično zaključene vse pomembne investicije v nove tehnološke procese ali zaključevanje le-teh v našem gospodarstvu. To je bil brez dvoma eden od pomembnih razlogov, da smo v preteklih letih dosegali izredno visoke stopnje rasti tako industrijske proizvodnje kot izvoza pa tudi zaposlovanja.

– Zaokrožili smo proces modernizacije cestnega omrežja – vse večje, pomembnejše, frekventnejše ceste so dejansko asfaltirane;

– zgrajena je nova čistilna naprava v Ribnici, ki skupaj z aktivirano napravo v Sodražici lahko veliko prispeva k čistejšemu okolju v Ribnici;

– v izgradnji je popolnoma nov sistem oskrbe z zdravim pitno vodo, ki bo zajemal podtalnico globoko v dolini Sodražice;

– zaključene so investicije v objekte družbenega standarda (vrtec Ribnica) ter pričeta intenzivna obnova starejših, vendar uporabnih, v nekaterih primerih pa tudi kulturno zgodovinsko pomembnih objektov;

– zgrajena je potrebna infrastruktura ter s tem dana možnost revitalizacije mestnega naselja Ribnica;

– aktivirana je vozna avtomatska telefonska centrala v Ribnici;

To so samo nekatere mogoče najpomembnejše investicije tega srednjeročnega obdobja, vsekakor ne edine. Naštel sem samo tiste, ki so iz različnih razlogov pomembne neposredno ali posredno za razvoj celotne občine.

Pomembna investicijska postavka za tekoče plansko obdobje je urejanje vodnega režima. Po izgradnji zadrževalnika v Prigorici in odpravi poplav v urbanem in delno kmetijsko vitalnem delu občine so bili izpolnjeni pogoji za izvedbo regulacij in melioracij. Te investicije so brez dvoma ekološko vprašljive, zato je prav, če se pred izvedbo temeljito proučijo z vseh mogočih vidikov.

Gospodarstvo v letu 1989

Ob družbenih pretresih, ki jih v zadnjih letih preživlja naša družba, je pomembno, da ohranimo zdravo in perspektivno gospodarstvo. Hitra rast industrijske proizvodnje, ki je slo-nela na istočasno močni izvozni

dejavnosti, se je po podatkih za prvih 9 mesecev letošnjega leta nekoliko zmanjšala, vendar je aktivnost v zadnjih mesecih zopet večja, tako da izpad niti pri obsegu proizvodnje niti pri celotnem izvozu ne bo bistven ali ga sploh ne bo. Pri tem pa ni nepomembno, da našo usmeritev v večji izvoz na konvertibilna tržišča v celoti uresničujemo. Tudi leto 1989 bomo zelo verjetno zaključili brez izgub.

Sodeč po podatkih o zaposlovanju lahko sklepamo, da bo v Ribnici nekoliko težje dobiti zaposlitev, posebno v izrazito mladih kolektivih kot je RIKO.

8 mesto v Sloveniji – kako naprej

Po statističnih podatkih za leto 1988 je občina Ribnica s 16,1 milijonov din narodnega dohodka na prebivalca dosegla 8. mesto v Sloveniji. To mesto je v primerjavi s stanjem pred nekaj leti zelo visoko. Ocenjujemo, da tudi leto 1989 ne bo slabše, veliko vprašanje pa je, kako v prihodnjih letih. Za ohranitev ali celo izboljšanje tega mesta in povečanje števila zaposlenih je predvsem pomembno:

– ohraniti in kvalitetno izboljševati obstoječo gospodarsko strukturo,

– reorganizacija OZD v podjetja ne sme preveč zmanjševati gospodarskega potenciala v Ribnici. Pomembni sta predvsem temeljni organizaciji, pri katerih je sedež OZD izven občine. Reorganizacija teh organizacij v obrate bi avtomatsko zmanjšala dohodek občine Ribnica za cca 10 %.

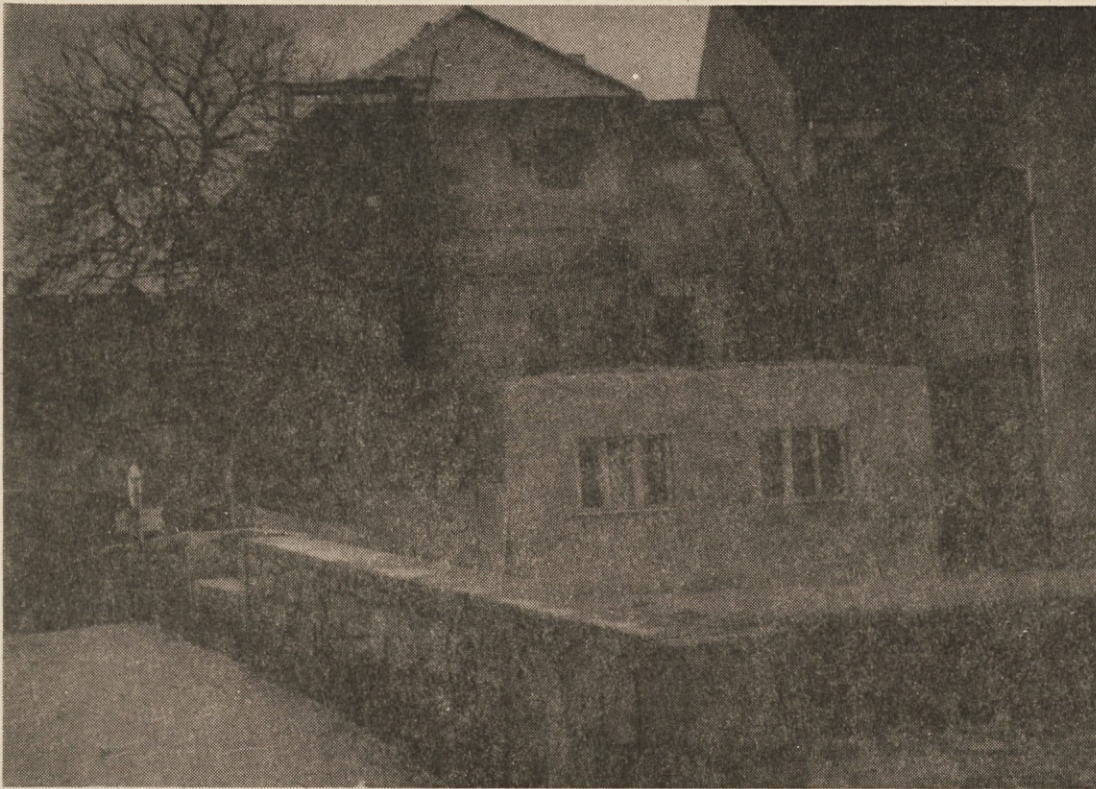
– v celoti moramo izkoristiti možnosti ustanavljanja manjših podjetij predvsem v privatni lasti, kar na široko omogoča novi zakon o podjetjih.

Pogled predsednika Izvršnega sveta na odnos med skupščino in Izvršnim svetom

Iztekajoči štiriletni mandat je primeren čas tudi za oceno dela na tem področju. V celoti vzeto mislim, da smo v Izvršnem svetu s skupščino sodelovali dobro, kar je tudi popolnoma razumljivo, saj so naši cilji skupni, v prvi vrsti realizacija srednjeročnega plana. Srednjeročni plan je po moji predstavi skupek potreb občanov družbenopolitične skupnosti, usklajen z materialnimi možnostmi, ki so v danem času in prostoru na razpolago. Ko je srednjeročni plan sprejet, je tako skupščina, predvsem pa IS odgovoren za njegovo izvajanje. Pri tem pa se nam je nekajkrat zataknilo. Od zadev širšega pomena ni bil sprejet odlok o kompleksni razlastitvi na Mlaki,

Obnovo Miklove hiše, prihodnjega ribniškega kulturnega centra, smo načrtovali vrsto let. Letos so razmere dozorele za odločnejše posege. Od zgodnje pomladi smo spremljali obnavljanje hiše, rušenje ostrešja, ureditev betonske plošče, novo ostrešje itd. Obnova poteka počasi, v skladu z načrti, ki predvidevajo obnovo v smislu ohranjanja kulturne dediščine, in seveda tudi v skladu z razpoložljivimi denarji.

Pogled na Miklovo hišo z grajskega mostu, kjer je podrto, kar je bilo prizidano prvotni Miklovi hiši in tudi ta del bo obnovljen v skladu z nekdanjim originalom.

odlok o gradnji čistilne naprave v Goriči vasi in odlok o izvedbi melioracije ob Bistrici. Vse tri investicije so dokaj točno definirane v srednjeročnem planu in v letnem planu izvršnega sveta. Oba dokumenta so delegati skupščine sprejeli, konkretnega upravnega akta, to je odloka, pa ne. To mi je nerazumljivo, predvsem pa je neracionalno, saj je dokumentacija, potrebna za sam odlok, zelo draga. Nesprejetje odlokov ima za posledico neizvajanje zazidalnega načrta in s tem povezane probleme, bistveno slabšo lokacijo nujno potrebne čistilne naprave in seveda odložitve izvajanja melioracij, kar je kratkoročno gledano še najmanjši problem.

Pred volitvami

Pred nami so volitve, precej drugačne od dosedanjih. Osebnostno menim, da v Ribnici v skupščinskem sistemu z izjemo stalnih delegatov bistvenih sprememb ne bo. Občinska skupščina bo v bodoče še bolj kot do sedaj postala skupščina komune, to je mesto dogovarjanja o vseh komunalnih problemih okolja, v katerem živimo. Občinska skupščina Ribnica se v preteklosti ni v večjem obsegu ukvarjala s problemi gospodarstva občine, v prvi vrsti po zaslugi zdravega, uspešnega gospodarjenja naših podjetij. V bodoče bo tega še manj. Z ukinitvijo samoupravnih interesnih skupnosti se bo sicer obseg dela povečal, obe-

nem pa bo sistem postal učinkovitejši. Na veliko število mest razdrobljeno odločanje v interesnih skupnostih o osnovnih vprašanjih komune se bo skoncentriralo in obenem jasno definiralo odgovornost za neizvajanje v skupščini sprejetih odločitev.

Stalni delegati, ki bodo veliko bolje poznali že zaradi kontinuitete spremljanja dogajanja tako planske dokumente kot letne operativne načrte, bodo brez dvoma lažje dosegljiva večja mera soglasja z izvršnimi organi, kar je pri izvajanju pogoj za uspešno delo. V prejšnjem stavku bi podčrtal besedo izvajanje in to zato, ker menim, da je faza sprejemanja planskega akta ali operativnega plana faza, ko je potrebno uskladiti nesoglasja in različne predloge, ki so normalni v vsaki pluralni družbi.

Ukinjanje interesnih skupnosti

Z uveljavitvijo ustavnih amandmajev so v Sloveniji praktično prenehale delovati samoupravne interesne skupnosti. Pri tem sta pomembni dve vprašanji: – kako zagotoviti normalno oz. boljše funkcioniranje sistema ter – kako reorganizirati obstoječe službe samoupravnih interesnih skupnosti.

V prehodnem obdobju bo ves sistem odločanja iz vseh interesnih skupnosti prenešen na izvršni svet. To je v tem obdobju možno, ker so tako srednjeročni v večini primerov pa tudi letni

načrti sprejeti in jih je potrebno samo izvajati. V bodoče pa bo normalno ves sistem prenešen v skupščino občine, s tem bo poenostavljeno in veliko usklajenejše odločanje o vseh najpomembnejših odločitvah. To velja tako za občinski kot republiški nivo. Financiranje bo združeno v proračunu občine. Prav tu vidim eno najpomembnejših prednosti, saj se bomo izognili veliki razdrobljenosti sredstev in s tem bistveno povečali učinkovitost denarja, ki ga vsi združujemo za družbene dejavnosti ali cestno, komunalno in stanovanjsko gradnjo.

Službe interesnih skupnosti se vključujejo v ustrezne upravne organe in s tem pridobijo enakopraven status z delavci uprave. Ker se sistem samoupravnega odločanja z obilico skupščin in odborov poenostavlja, bo za isto delo potrebnih manj delavcev. Višek bomo s prerazporeditvami vključili v prosta mesta v upravi, pri tem moram povedati, da v upravi že več kot leto po sklepu IS ne zaposlujejo na novo. Na začetku prihodnjega leta pričakujemo nov zakon o državni upravi, ki bo določal novo shemo organiziranosti uprave.

Obnova mestnega naselja Ribnica

Politika policentričnega razvoja občine Ribnica je brez dvoma veliko pripomogla k temu, da imamo ob prilično ure-

jeni infrastrukturi našega podeželja še vedno poseljeno celotno območje naše občine. To je brez dvoma naša velika prednost. Pri tem je ostajalo občinsko središče Ribnica neurejeno, kar je njena tragika, po drugi strani pa tudi, naj se sliši še tako neverjetno, prednost če ne rešitev. Če namreč pogledamo stare (15 let) razvojne načrte mestnega naselja, lahko ugotovimo, da so v celoti v nasprotju z današnjim konceptom obnove. Celotna zasnova je slonela na rušitvi starega in izgradnji novega ter taki ureditvi prometa, ki v svoji zasnovi uniči trg, iz Ribnice napravi sodobno obcestno naselje.

Taka zasnova je z novimi pogledi pa tudi že načrta bistveno spremenjena. Želimo namreč ohraniti Ribnico tako kot je s tem, da z obnovo ali novogradnjo v starem stilu vrnemo trgu njegov nekdanji poslovni in bivalni utrip. To nujno zahteva odstranitev vsaj tranzitnega če ne tudi lokalnega prometa iz centra mesta.

Kot sem že navedel, je bila že v lanskem letu praktično zaključena infrastrukturna obnova mestnega jedra. Zgrajena je kanalizacija, toplovod in obnovljen vodovod. Sama osrednja ulica je zgrajena v skladu s pogoji spomeniškega varstva. Obnova oz. novogradnja stavb poteka postopno. V letošnjem letu je bil zgrajen kare med Šeškovo ulico in Gallusovim nabrežjem. V skladu z načrti je celotno pritličje namenjeno tržni dejavnosti (trgovina in obrt), obnavlja se Miklova hiša, ki bo v celoti namenjena kulturi.

V letu 1990 se bo pričelo z izgradnjo kompleksa Oničeve hiše, kjer bodo dobile prostor banka, zavarovalnica in služba družbenega knjigovodstva. Na ta način bo osrednji trg dobil svojo pravo obnovljeno podobo. Pri tem pa je po mojem pomembno to, da smo s takim pristopom trgu dejansko vrnilo življenje.

To se kaže v pripravljenosti ljudi, ki v centru živijo, da obnovijo svoje domove, pa tudi sorazmerno hitro rastočem interesu po poslovnih prostorih.

V izpraznjen in opusteli center Ribnice se vrača njegovo vsakdanje življenje. Ponovno smo spoznali lepote in vrednote nekdanje poselitve brez visokih blokov ali pravokotnih zazidljivih parcel. Mogoče bo to spoznanje ohranilo ali vrnilo več življenja še v katero že močno zmanjšano vendar lepo ribniško vas.

Poslovanje v devetih mesecih še brez izgub

Periodični obračun za obdobje januar–september 1989 je drugi obračun poslovnega izida, ki so ga pravne osebe s področja gospodarstva naredile na podlagi spremenjenega Zakona o računovodstvu. Uveljavljene so bile že določene spremembe od pol-

letja do devetmesečja, vendar še velja za devetmesečni obračun,

- da ni možnih primerjav s preteklimi obračuni,
- da je nejasna vsebina ekonomskih kategorij ter
- da je prisotna reorganizacija (statusne spremembe in statusa).

Poslovne rezultate gospodarstva smo povzeli iz predhodne obdelave Službe družbenega knjigovodstva, ki je obdelala poročilo na obrazcih:

- bilanca uspeha,
- razporeditev rezultatov,
- trimesečno poročilo za velike,

srednje in male organizacije skupaj.

Informacijo smo dopolnili še s podatki, ki jih spremljamo v našem komiteju, posredujejo pa nam jih pristojne službe pravnih oseb gospodarstva občine Ribnica ter Zavod SR Slovenije za statistiko.

KAKO RIBNIŠKO GOSPODARSTVO DELA V LETU 1989

Kazalec	Devetmesečni dosežek	Ocena dosežka	Kaj to pomeni v slovenskem merilu
Industrijska proizvodnja	Zmanjšanje za 12,4 odstotka	Neuspeh, kajti ribniška industrijska proizvodnja je že več let naraščala. Če se bo ta padec obdržal do konca leta, bo to po več letih prvič, da bo industrijska proizvodnja v tekočem letu nižja od predhodnega.	Ribniška industrijska rast je bila v letih 1986, 1987, 1988 nad slovensko. Letošnji ribniški devetmesečni rezultati pa zaostajajo za slovenskimi za 15,5 odstotnih točk.
Izvoz	Skupaj izvoz manjši za 27,3 odstotka, od tega konvertibilni večji za 2,8 odstotka, klirinški manjši za 42,3 odstotka.	Po štiriletnem stalnem povečevanju izvoza ribniško gospodarstvo v letu 1989 beleži padec izvoza skupaj in sicer na račun manjšega izvoza na kliring, kar pomeni kvalitativni premik	Devetmesečni ribniški izvoz se je zmanjšal, slovenski pa povečal glede na enako obdobje lani.
Uvoz	Skupaj uvoz manjši za 8,9 odstotka, od tega konvertibilni manjši za 8,6 odstotka, klirinški manjši za 14 odstotkov	V letih 1986, 1987, 1988 je bil uvoz v tekočem letu v primerjavi s prejšnjim letom višji, vendar je bila rast vsako leto manjša. V devetmesečju leta 1989 v primerjavi z enakim obdobjem leta 1988 pa je manjši.	Tako ribniški kot slovenski uvoz ni sta dosegla lanskega devetmesečnega uvoza. Vendar je zmanjšanje v Sloveniji večje kot v Ribnici. Skupaj uvoz v Sloveniji je manjši za 16 odstotkov.
Pokritost uvoza z izvozom	Celotna 361-odstotna, na konvertibilnem trgu 179,3 odstotka, na klirinškem trgu 3396,3 odstotna pokritost uvoza z izvozom.	Ribniška zunanjetrgovinska bilanca je že več zaporednih let pozitivna.	Slovenija ima tako kot Ribnica pozitivno zunanjetrgovinsko bilanco. Vendar je stopnja pokritja nižja kot v Ribnici. Celotna pokritost v Sloveniji je 106,3 odstotna, konvertibilna bilanca pa je izravnana.
Cene, življenjski stroški	V devetih mesecih so cene na drobno zrasle za 727 odstotkov, življenjski stroški pa za 685 odstotkov.	Visoka rast inflacije hitro razvrednoti pozitivne dosežke gospodarjenja, zlasti na področju izvoza. V septembru so cene na drobno v SR Sloveniji zrasle še za odstotek bolj kot v Jugoslaviji, namreč za 49 odstotkov.	Življenjski stroški so se v devetih mesecih najbolj povečali v BIH in ožji Srbiji, Slovenija pa je bila na tretjem mestu.
Zaposlenost, produktivnost	Zaposlenost se je povečala za 0,8 odstotka, produktivnost se je zmanjšala za 13,5 odstotka.	Produktivnost je padla, saj industrijska proizvodnja pada, zaposlenost narašča. V zadnjih letih je produktivnost narasla le leta 1986 v primerjavi z letom 1985 za 7,2 odstotka in leta 1987 v primerjavi z letom 1986 za 22,4 odstotke	V Sloveniji se je produktivnost povečala za 4,9 odstotka, kar je rezultat večje industrijske proizvodnje in manjše zaposlenosti. V devetih mesecih se je zaposlenost v Sloveniji zmanjšala za 1,3 odstotka.
Osební dohodki	V oktobru za september je bila poprečna ribniška plača 12.646.081 din, od tega v gospodarstvu 12.447.721 din.	Zaradi inflacije primerjava s preteklimi leti ni mogoča.	Povprečni ribniški osebni dohodek je bil septembra za 10,6 odstotka manjši od slovenskega, v gospodarstvu manjši za 9,2 odstotka.

Vir podatkov: IND-1, RAD-1, Statistične informacije ter podatki pravnih oseb iz gospodarstva

Osnovni podatki poslovnega izida

V obdobju januar-september 1989 je gospodarstvo doseglo 2.618.642 mio din prihodkov skupaj ter obračunalo 2.420.033 mio din odhodkov skupaj. Tako je ustvarilo za 538.170 mio din dohodka (bruto dobiček + BOD).

Tako kot v lanskem devetmesečju so tudi v letošnjem obdobju poslovale vse pravne osebe iz gospodarstva brez izgube.

V obravnavanem obdobju je bilo povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur 3967 delavcev (IND 99,6).

Posamezen delavec je dosegel v poprečju 135.662 tisoč din dohodka in 5.496 tisoč din mesečnega čistega osebnega dohodka (nominalna rast 933,08 %, realna rast 31,6 %). Neverjetno je, da so podatki o realnih osebnih dohodkih v pogojih tako visoke inflacije in danih statističnih metodah spremljanja cen še zanesljivi. Rast cen življenjskih potrebščin se je v enakem obdobju zvišala za 685,1 %.

Če ustvarjeni dohodek zmanjšamo za vkalkulirane bruto osebne dohodke, ugotovimo, da je bilo v ribniškem gospodarstvu 198.609 mio din dobička. Za akumulacijo je bilo namenjeno 85.251 mio din, za davke in prispevke pa 93.842 mio din. Za skupno investicijsko porabo 8.549 mio din in 10.967 mio din manj izplačanih osebnih dohodkov.

Tabela 1: Delitev dobička v obdobju I-VI ter I-IX 1989

	v mio din struktura v %			
	I-VI/89	str.	I-IX/89	str.
Dobiček	72.943	100	198.609	100
Akumulacija	24.860	34,08	85.251	42,9
Davki in prispevki	42.342	58,05	93.842	47,3
Skupna poraba (investicijska)*	3.591	4,92	8.549	4,3
Realizirani OD nad OD, ki se ne všttevajo v davčno osnovo	2.164	2,97	-	-
manj izplačani osebni dohodki	-	-	10.967	5,6
IZGUBA	14	0,02	-	-

* sredstva za reševanje stanovanjskih potreb delavcev, za investicije v objekte in opremo družbenega standarda - obrati družbene prehrane, počitniški domovi.

Ugotavljamo, da se je ob devetmesečju v strukturi dobička povečal delež akumulacije v primerjavi s polletjem, da ni izgube ter da se je zmanjšal delež davkov in prispevkov.

Pri analiziranju in komentiranju posameznih podatkov je treba upoštevati zlasti omejene možnosti primerljivosti podatkov, spremembe v obračunskem sistemu (pehoda na fakturirano realizacijo, drugačno strukturo odhodkov, visoko stopnjo inflacije...)

Po metodologiji smo izračunali vrednosti nekaterih temeljnih kazalcev poslovnega uspeha, ki jih primerjalno navajamo z njihovimi letošnjimi polletnimi vrednostmi v tabeli 2:

Tabela 2: Kazalci poslovnega uspeha v gospodarstvu v Ribnici I-IX/89

Kazalec	I-VI/89	I-IX/89	indeks
1. Ekonomičnost (CP/CO)	106,7 %	108,2 %	101,4
2. Dohodek na delavca v 000 din (UD/št. del. po urah)	48.964	135.662	277,1
3. Rentabilnost (BD/lastna sredstva)	9,5 %	12,6 %	132,6
4. Delež akumulacije v dobičku	33,3 %	42,9 %	128,8
5. Stopnja akumulativnosti (AK/trajni vir sredstev)	3,2 %	5,4 %	168,8
6. Delež dela dogodka za potrebe družbene skupnosti v dohodku	46,6 %	44,0 %	94,4
7. Delež davkov in prispevkov v dohodku	21,7 %	17,4 %	80,2
8. Delež dela dohodka za lastne potrebe v dohodku	53,4 %	56,0 %	104,9

Kazalci poslovnega uspeha ob devetmesečju kažejo glede na polletne rezultate, da se je povečala ekonomičnost za 1,4 %, rentabilnost za 32,6 %, delež akumulacije v dobičku za 28,8 % in stopnja akumulativnosti za 68,8 %.

Delež dohodka za potrebe družbene skupnosti v dohodku se je ob devetmesečju zmanjšal glede na polletje in znaša 44 %, tako se je povečal delež dela dohodka za lastne potrebe v dohodku za cca 5 % in znaša 56 %.

Zaključek:

Kaj rezultati letošnjega devetmesečnega obračuna pomenijo v primerjavi z rezultati devetih mesecev leta poprej? Če primerjamo rasti tistih kategorij, ki so konkretno primerljive iz lanskih obračunov, ugotovimo naslednje:

- obseg industrijske proizvodnje se je zmanjšal,
- obseg izvoza se je zmanjšal, vendar je gospodarstvo še vedno neto izvoznik,
- poslovanje brez izgube tako kot v enakem obdobju lani,
- obračunani poprečni mesečni čisti osebni dohodek na delavca se je povečal za 933,1 %, v SR Sloveniji pa za 900,8 %.

Fanči Tekavec

Ribnica po narodnem dohodku osma

Narodni dohodek je ekonomski kazalec moči gospodarstva in blaginje prebivalstva teritorialno zaokrožnega področja.

Za ilustracijo primerjamo rast narodnega dohodka naše občine z občinama Kočevje in Cerknica. Ugotovitve so zanimive in zelo ugodne za gospodarstvo naše občine, ki v zadnjih letih konstantno napreduje proti vrhu uspešnih občin v SR Sloveniji. Tako lahko ugotovimo, da se je občina Ribnica v štirih letih t.j. od leta 1985 do leta 1988 povzpela od 24. mesta na 8. mesto v lestvici narodnega dohodka na prebivalca po občinah v SR Sloveniji. Občini Kočevje in Cerknica pa sta v teh letih imeli 33. oziroma 36. mesto v letu 1985, v letu 1988 pa sta bili na 33. mestu in 34. mestu.

Zakaj dosegajo izbrane tri občine tako različne uspehe oz. narodni dohodek na prebivalca, kje je občina Ribnica uspešnejša ter zakaj je uspešnejša, bi bilo razvidno iz podrobnejše analize in primerjave po področjih dejavnosti. Ugotovitve bi bile vzpodbudne za angažiranje, na tistih področjih dejavnosti, ki dosegajo najugodnejše rezultate.

Tabela 1: Narodni dohodek na prebivalca po letih (v 000 din)

	1985	1986	1987	1988
SR Slovenija	853	1.758	4.183	12.507
Ribnica	883 (24)	1.947 (17)	5.130 (13)	16.100 (8)
Kočevje	791 (33)	1.470 (36)	3.720 (33)	11.100 (33)
Cerknica	730 (36)	1.520 (35)	3.530 (37)	11.040 (34)

Vir: Statistične informacije št.: 22/85, 24/88, 308/88, 284/89

* številke v oklepaju povedo, na katerem mestu v lestvici slovenskih občin urejenih po velikosti narodnega dohodka na prebivalca je v navedenem letu bila občina. V SR Sloveniji je 65 občin.

Drugo, o čemer narodni dohodek govori, je blaginja prebivalstva na določenem področju in če nekoliko poenostavimo, ga izražamo z osebnim dohodkom na zaposlenega v občini.

Tabela 2: Poprečni čisti osebni dohodek na delavca v združenem delu (v din)

	1985	1986	1987	1988
SR Slovenija	54.967	122.460	271.063	719.544
Ribnica	52.540 (30)	118.350 (29)	263.982 (25)	706.874 (22)
Kočevje	49.740 (50)	108.345 (52)	232.857 (59)	606.142 (60)
Cerknica	48.565 (54)	107.586 (54)	234.311 (56)	641.370 (50)

Vir: Statistični podatki po občinah št.: 5/89, Mesečni statistični podatki po občinah št. 3/88, 4/89

* Številka v oklepaju pomeni mesto v zaporedju občin po višini povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka v SR Sloveniji.

Tudi v tem primeru ugotovimo, da občina Ribnice napreduje proti vrhu občin v SR Sloveniji z višjim poprečnim mesečnim osebnim dohodkom v združenem delu, vendar bolj skromno nasleduje uspešno rast narodnega dohodka. Tako je po osebnem dohodku na zaposlenega v letu 1985 na 30. mestu, v letu 1988 pa je na 22. mestu v zaporedju občin v SR Sloveniji. Razlika v zaporedju med obema primerjanima podatkom se je povečala za 8 mest, saj je znašala 6 mest leta 1985, leta 1988 pa 14 mest.

Občini Kočevje in Cerknica sta v navedenih letih imeli 50. oziroma 54. mesto v letu 1985, v letu 1988 pa je bila občina Kočevje na 60. mestu in Cerknica na 50. mestu.

Ugotovitev:

Za občino Ribnica iz navedenega lahko slepamo, da se je bistveni del narodnega dohodka usmeril za skupno in splošno porabo, druge obveznosti iz dohodka (npr. obveznosti iz naslova obresti od 1,3 % v letu 1985 na 9,7 % v letu 1988) ter akumulacijo.

Fanči Tekavec

Koliko samoprispevka

Na podlagi sklepov o uvedbi samoprispevka v krajevnih skupnostih v občini Ribnica (Ur. list SRS, št. 23/89) so bila v času od 1. 7. 1988 do 30. 6. 1989 zbrana sredstva po posameznih krajevnih skupnostih v naslednji višini

krajevna skupnost	Znesek od 1. 7. - 31. 12. 88	Znesek 1. 1. - 30. 6. 89	Skupaj
1. Ribnica	308.237.590	794.357.000	1.102.594.590
2. Sodražica	79.713.470	201.648.970	281.362.440
3. Loški potok	62.664.690	166.244.760	228.909.450
4. Dolenja vas	74.018.210	188.882.280	262.900.490
5. Sv. Gregor	11.524.640	28.395.170	39.919.810
6. Vel. Poljane	7.337.930	20.469.800	27.807.730
SKUPAJ	543.496.530	1.399.997.890	1.943.494.510

Zbrana sredstva samoprispevka so se uporabila za financiranje programov krajevnih skupnosti, del sredstev pa so krajevne skupnosti namenile za razvoj telefonije v občini Ribnica.

Krajevne skupnosti Ribnica, Sodražica in Loški potok so prispevale 25 %, Dolenja vas, Sv. Gregor in Velike Poljane pa 10 %, zbranih sredstev za ta namen.

V letu 1988 je bilo SIS za PTT promet Ljubljana nakazano po dogovoru 12.945.000 din, v času od 1. 1. do 30. 6. 1989 pa 314.337.400 din.

Če govorimo o poplavah v Ribniško-Kočevski dolini, potem si moramo predstavljati celo dolino od Žimaric do pod Mozlja, po kateri teče v bistvu pri poplavah ena sama reka, ki prejema vzdolž svoje poti pritoke. Ta vodotok prične kot Bistrica in se neha pod Mozljem kot Rinža, kjer dokončno ponikne. Bistrica teče iz Bloške planote spočetka po nepropustnih dolomitnih kamninah. Od Zlebiča dalje pa se severovzhodno pričena kraški svet, ki pod Kočevjem zajame skoraj vso dolino. Pod Ribnico ponikne Bistrica v vrsto požiralnikov in odtoka v Krko. Če prične dotok naraščati in taki meri, da požiralniki ne zmorejo odvzeti vse vode, se prične poplavljanje in otekanje vode proti Kočevju. Tej vodi se pridruži še Ribnica s Sajevcem in Rakitnica. Odtok proti Kočevju poteka po Zadnji in Prednji Rinži, vse skupaj pa naj bi prevzela Rinža, ki izvira pod Stojno, vendar tega običajno ne zmore, tako da pride pod Kočevjem do obsežnih poplavitvev. Že od Zlebiča navzdol prične kras požirati vodo, vendar v primeru, da je podzemlje že zalito z vodo, to ne pomaga več. Torej imamo pri visoki vodi eno samo reko, ki ne more pravočasno odteči. Voda odtoka podzemno v Krko in v Kolpo. Razvodnica je kočevski premogovni bazen.

V naši dolini ločimo tri osnovne vrste poplav.

1. Redne poplave

Pojavljajo se vsako leto tudi po večkrat. Voda zapolni suhe struge in poplavi nižje predele travnikov. Lahko nastane tudi kak udor. Te poplave je možno omiliti s čiščenjem, razširitvijo in obzidavo požiralnikov. Pri teh delih se je že v prejšnjem stoletju izkazal Viljem Putick, ki je bil pravi mojster pri odkrivanju novih požiralnih mest. V

Da ne bi bilo več poplav

tem smislu je potrebno razumeti tudi poglobljanje sušnih strug. Pri teh delih se razgali propustno skalno dno. Tako je omogočen čimprejšnji odtok dela vodne mase, ki bi sicer kasneje sodelovala pri poplavah. Takšno poglobljanje je bilo zelo uspešno v Rinži pod Kočevjem. Sedaj se podobna dela izvajajo v strugi Rakitnice.

2. Kraške poplave

To je ista vrsta poplav, ki se pojavlja na vseh kraških poljih, ko je dotok v polje večji kot so možnosti odtoka skozi kraško podzemlje. Odtok poteka skozi neznane splet vodnih rogov, kjer lahko pretok narašča samo do neke mere, potem se pa lahko celo zgodi, da se pretok upočasni zaradi zapoljenosti kraškega podzemlja ali stranskih podzemnih pritokov. V teh primerih čiščenje in širjenje požiralnikov ne pomaga, ker predstavljajo le majhen del odvodnega sistema. Kraške poplave nastajajo običajno pri dolgotrajnih padavinah, ki sicer nimajo velike intenzitete. Skratka, kraško polje se s poplavo odziva pri velikih količinah vode, ne pa na hud naliv, po katerem navaden pritok običajno hitro naraste.

Ta vrsta poplav se pojavlja od Ribnice navzdol. Lahko je redna ali pa izredna oziroma katastrofalna.

3. Hudourniške poplave

To so poplave, ki se pojavljajo na manjših področjih. Voda hitro narašča in tudi upada. Te poplave so

neprijetne zlasti zaradi nepričakovane nastopa, ker nosi voda v sebi veliko blata, ima rušilno moč in zlepa ne odteče iz nižjih predelov. Te značilnosti ima Bistrica do Ribnice s pritoki.

Hudourniška poplava je bila doslej tista, ki je poplavljala Ribnico.

Najslabše je, če se obe vrsti poplav združita. Takrat nastanejo izredne ali katastrofalne poplave. Takšne poplave so bile v Ribniško-Kočevski dolini preveč reden gost. V povprečju se je to dogajalo vsakih 10 let. Zadnja poplava je bila leta 1973 in 1974. Prebivalcev Ribniško-Kočevske doline poplave v prejšnjih desetletjih in stoletjih niso toliko motile. Veliko dejavnosti je bilo vezano na vodo (vodni pogon, ribe, raki). Poljedelstvo je bilo slabo razvito. Razvoj vseh panog gospodarstva in vzporedno naraščanje osebnega in družbenega standarda ne dopušča več poplavljanja pozidanih in kultiviranih površin. Regulacij, ki bi poplave odpravile, ni možno izvesti, ker bi v končni fazi položaj lahko še poslabšale. Ostanke še zadrževanje, ki je v bistvu tudi nasprotno od regulacij naravovarstveni ukrep.

O zadrževanju voda v Ribniško-Kočevski dolini se je pričelo premišljevanje že leta 1957, sprva v energetske namene. Akumulirana voda v raznih zadrževalnikih, ki bi bila razsejana po tem področju, bi otekala po vodnem tunelu v hidroelektrarno na Kolpi. Ta investicija je bila gospodarsko neopravičena. Leta 1970 se je študijsko delo v zvezi z zadrževalniki preusmerilo v varstvo pred poplavami. Predlagano je bilo veliko število zadrževalnikov, med katerimi je z najmanjšo prostorsko problematiko prednjačil zadrževalnik Prigorica. Študijsko, raziskovalno in projektantsko delo je trajalo precej časa, saj gre za prostorsko obsežen projekt, ki je povzročil lastniške, naravovarstvene in infrastrukturne probleme ter tudi probleme na osnovi predpostavk, ki jih je bilo potrebno temeljito preveriti. Izdelan je bil tudi investicijski program, v katerem so se primerjali tudi investicijski stroški s pridobitvami, ki jih zadrževalnik omogoči. Glede tega prednjači preprečena poplavna škoda in nove možnosti za razširitev in pospešitev kmetijske proizvodnje.

Izvedbeni načrti za zadrževalnik so bili končani maja leta 1986. Z deli, ki jih je izvajalo vodnogospodarsko podjetje, se je pričelo takoj. Izdelava nasipa z izpustnimi objekti in vzporedna regulacijska dela so trajala slabi dve gradbeni sezoni. Tako je bil objekt že v jeseni 1986 narejen za zadrževanje. Izdelava razbremenilnika iz Bistrice nad Ribnico pa je trajala leto dlje.

Osnovni princip delovanja zadrževalnika je, da se iz reke izdvoji čimvečji del vode, katero se po prehodu visokovalnega vala postopoma izpušča. V primeru našega zadrževalnika je to rešeno tako, da se nad

Prigorico zajezita potoka Ribnica in Sajevec. Bistrica pa se v primeru zelo visoke vode preliva nad Ribnico v desno in odteka po betonskem predoru v prostor za zadrževanje. Talna odprtina v nasipu je tako velika, da propuščata samo nižje vode. Pri višjih pretokih pa se voda nabira za nasipom. Pregradbeni nasip je opremljen s fiksnimi točkami in vodomeri tako, da je možno v vsakem trenutku zaznati najmanjše odstopanje. Merijo se tudi odtoki iz talnega izpusta in drenažnih izlivk. Vse meritve so zajete v vsebini zakona o velikih akumulacijah, po katerem se mora ravnati upravljavec zadrževalnika.

Za enkrat je velikost talne odprtine stalna. Izpustni objekt je izdelan tako, da je možno kasneje instalirati zatvornico. Zadnja visoka voda je pokazala, da je ta čas že prišel. Tako bo možno vplivati na gladino že v letošnjem letu. V našem primeru gre za suh zadrževalnik, iz katerega voda po deževju več ali manj hitro odteče. Zato nima smisla, da se voda zadržuje predolgo v bazenu, če je dovodni požiralni sistem že razbremenjen.

Nagla sprememba biotopa v bazenu pa tudi ni zaželjena. Zasnova zadrževalnika je taka, da ga je možo predelati v moker zadrževalnik. Ta ima stalno gladino. Seveda bi bilo potrebno za to marsikaj postoriti predvsem v zvezi z zvišanjem gladine pri visoki vodi.

Od izvedbe pa do maja letošnjega leta zadrževalnik še ni bil obremenjen, to pomeni, da se v njem ni nabralo toliko vode, da bi bilo potrebno opraviti rutinske preverbe, ki so se sicer izvajale. Dne 21. maja pa je voda v jezeru dosegla do zdaj največjo gladino. Gladina je nihala 5 dni med koto 488-00 in 488-10. To pomeni, da se je v zadrževalniku nahajalo od 5.200.000 do 5.300.000 m³ vode. To je pa že zelo lep delež iz celokupne vodne bilance. Ta voda bi se sicer razlivala po travnikih, ker je bilo kraško podzemlje domala zapolnjeno. Gre za izrazit primer kraške poplave s koncentracijo padavin na prispevnem področju potoka Ribnice. Zadrževalnik je dobival vodo iz Ribnice in Sajeveca v konici okoli 26 m³/sec. Nekaj vode se je prelilo tudi iz Bistrice, vendar le za vzorec okoli 100.000 m³. Pri najvišjem vodostaju je iz zadrževalnika otekalo 7-00 m³/sec. Ta pretok so požiralniki pri Sv. Marjeti v celoti odvedli. Kaj dosti več pa najbrž ne bi zmogli in bi potem voda otekala proti Kočevju skozi zadnjo Rinžo. Zadrževalnik je v teh majskih dneh preprečil kar precejšnjo poplavo.

Pri tej prvi obremenitvi so bile izvedene vse predpisane meritve. Vsi rezultati so v okviru normativov.

Iz majske ojezeritve je možno povzeti, da je nasip v vseh pogledih pravilno zgrajen in da naj se zatvornica montira čim prej brez bojazni, da bi prišlo pri manipulaciji do samovolje. Z izdelavo zadrževalnika je bil v Ribniško-Kočevski dolini storjen

Kakšno leto je za nami in kaj nas čaka?

Zaskrbljeni, pa vendar je v nas upanje

Leto, ki se bo čez nekaj dni izteklo, je bilo gotovo težko, morda eno najtežjih v skoro petih desetletjih nove Jugoslavije. Tudi zaradi tega, ker se svet okrog nas vse hitreje razvija in odvija v smeri demokratizacije, napredka, tretjega tisočletja, v smeri torej, v katero smo tudi sami namenili svoj korak. Celotno vzhodni del evropske celine je čez noč z nekaj odločnimi carskimi rezi preobrnil tok zgodovine, razčistil, zahvaljujoč sovjetski perestrojki, z okoliškim socrealističnim preteklosti in z dejanskim »dogajanjem« ljudstva pričel »dogajati« pravo demokracijo. In mi? V vse hujših spopadih z mlino na veter tonemo v vedno globlje blato, vedno bolj postajamo Balkan v najslabšem pomenu te besede, Vzhod pa nas pri uvajanju družbenih sprememb veselo prehitava po levi in desni strani. Gremo se revolucijo in protirevolucijo, z mitingi poskušamo razreševati stvari, v ljudeh in deželi pod Alpami videva jugoslovanski jugovzhod krivice in vzroke za vse tegobe. Unitaristično-stalinistični jugovzhod in demokratično-pluralistični severozahod branita vsak izza svojih bojnih okopov avnojsko Jugoslavijo. Te pa ni več, najmanj od letošnjega dneva republike naprej po propadlem ljubljanskem mitingu resnice in prekinitvi vseh odnosov Srbije s Slovenijo...

Ja, veliko tega se nam je napaberkovalo zadnje leto, veliko tega leži

(Nadaljevanje s 6. strani)

zelo velik korak pri uravnavi vodnega režima, vendar je potrebno narediti še marsikaj.

V prvi vrsti se je treba naučiti upravljati z zadrževalnikom, saj na krasu absolutnih števil ni in se je potrebno prilagajati kraški hidrologiji.

Sedaj prihajajo na vrsto ukrepi, ki jih zadrževalnik omogoča. To je urejevanje strug v melioracijske namene in za preprečevanje lokalnih poplav.

Kljub temu, da so vodne količine sedaj bolj prerazpodeljene, ne smemo pozabiti na vzdrževanje ter čiščenje požiralnikov in sušnih strug, ki so osnovni odvodniki in brez katerih ne pomaga noben zadrževalnik.

Zgornji del Ribniško-Kočevske doline je pred visoko vodo dobro varovan, česar za spodnji del še ni možno zagotovo reči. Predhodne študije so predvidevale še celo vrsto majhnih zadrževalnikov in tudi možnosti za odvajanje vode v propusten kraški svet.

Nekaj od teh možnosti bo potrebno še izkoristiti, posebno v primeru, če se bo suhi zadrževalnik v Prigorici predelal v moker večnamenski zadrževalnik in če bi bilo potrebno reki Rinži preskrbeti v sušnem obdobju več vode.

Peter Muck

vsem nam na duši in težko bomo stvari spet postavili na svoje mesto. Le še huje je lahko vse skupaj, če ne bosta kmalu prevladala treznost in razum.

Večina naših občanov, ki smo jih povprašali, kako ocenjujejo leto 1989 (»naj« dogodek) in kaj pričakuje od prihodnjega, ni mogla mimo težkih družbeno gospodarskih razmer, mednarodnih sporov in odpiranja Vzhodne Evrope. Boje se prihodnosti, pa vendar z zaupanjem in upanjem zrejo vanjo. Večinoma so prepričani, da se bodo nadaljevala pri nas prizadevanja za demokratizacijo družbe, pluralizem, da se bomo ekonomsko končno le utrdili, da pa Jugoslavije, kot smo jo poznali doslej, skoraj ne bo več. Mora biti drugačna, prijeten dom enakopravnih in svobodnih narodov in narodnosti.

Mnenja in razmišljanja nekaterih sogovornikov objavljamo:

Olga Tanko, pravnik, Riko: *Osebnostno strokovni plati ocenjujem minulo leto z opravljenim pravosodnim izpitom kot uspešno. Sicer pa je bil pomemben dogodek v Sloveniji sprejem ustavnih dopolnil, v Jugoslaviji pa (v negativnem smislu) sprejem srbske ustave s tanki na ulicah. Tedaj je bila porušena jugoslovanska federacija. V Evropi so med najpomembnejšimi dogodki minulega leta zares revolucionarne spremembe na Vzhodu, v svetovnih razsežnostih pa Gorbačovova prizadevanja za razorožitev. V prihodnjem letu pričakujem dejanski razcvet demokracije tudi pri nas, zakon o podjetjih naj zaživi čim prej, prehodna obdobja pri vseh spremembah pa naj bodo čim krajša.*

Zvone Oberstar, ITPP Ribnica: Za mene je bil v minulem letu in za precej časa nazaj najpomembnejši dogodek sprejem slovenskih ustavnih dopolnil. Tisti trenutek je moral vsakogar navdati s ponosom, mu vliti zaupanje v prihodnost. Našo skupno jugoslovansko prihodnost pa vidim le v konfederaciji, saj Jugoslavije, kakršno smo poznali, dejansko ni več.

Stane Škrabec, direktor Rika: *Rekel bi, da sta tako naš danes kot še posebej jutri odvisna od našega dobrega, učinkovitega dela, od pridnih rok in naše pameti, znanja. Delo, ustvarjanje, ekonomija je eno, politika nekaj drugega. Vedno, kadar se je in se še politika meša v gospodarstvo, je kaj narobe. Lahko je tudi vse narobe, kakor vidimo sedaj. Naše jugoslovanske in slovenske perspektive pa so v svetu, v prihodnosti, v razviti demokratični Evropi. Tja želimo in moramo priti. Naše podjetje je že dolgo usmerjeno v svet, v prihodnje moramo biti še bolj. Sodim, da smo v minulem letu napravili pomemben korak z zakonom o podjetjih in pogumnejšimi koraki v*

tržno ekonomijo. Prihodnost mora dokazati pravilnost takih usmeritev, mi pa s svojim delom dokazati, da smo še pravočasno skočili na pravi vlak v razvito Evropo in sodobni svet, svet 21. stoletja. Tem tokom sledimo tudi v našem podjetju. In če je bil Riko vedno doslej dosleden nosilec naprednih zamisli in pojm uspešnega gospodarjenja, bo gotovo tudi v prihodnje tako.

Stane Kromar, podpredsednik IS SO Ribnica: Več pomembnih dogodkov je bilo v letu, ki je za nami. Vsekakor pa bi kot »naj« dogodek leta 1989 izbral rušenje Berlinskega zidu – v dobesednem pomenu in simboličnem smislu. Pomemben dogodek je tudi slovenska ustava, v negativnem smislu pa postavljanje jugoslovanskih »berlinskih zidov«. Pričakujem, da bo demokratizacija v svetu in pri nas, zdaj ko se je začela, vedno hitreje napredovala, zaživela tudi v vsej Jugoslaviji in polni, dejanski vsebini.

Viktor Pogorelec, direktor Inles Ribnica: *Vse nas kot posameznike in družbo je letos hudo prizadela vsestranska globoka kriza. V ljudeh in med poslovnimi krogi je velika negotovost in skrb za prihodnost. Čeprav smo vedeli, da bodo z izvajanjem ekonomske in družbene reforme težave in žrtve, ustreznih učinkov še ni. Celotno nasprotno, vedno večji neuspehi sproti razvednotijo pozitivne dosežke in raspe iz prejšnjih let.*

V Inlesu smo v pretežnem delu vezani na zunanje dogajanje v družbi. Kljub temu smo letos šli v svojem razvoju precej naprej in prilagajali poslovanje novim tržnim razmeram, čeprav morda prepočasi in premalo odgovorno. Dosegli smo velik napredek v programsko razvojnem smislu. Večino proizvodno prodajnih programov stavbnega pohištva, pohištva in dopolnilnih programov smo letos zamenjali z novimi proizvodi, ki so bili na domačem in tujih trgih dobro sprejeti. Zagotavljajo primeren zaslužek, predvsem pa imajo perspektivo.

Delež prodaje na jugoslovanskem trgu se je zaradi znanih razmer spet zmanjšal, bistveno pa smo povečali

Pogoj za normalno poslovanje prihodnje leto je normalizacija zunanjih pogojev. Delamo prve korake v tržno gospodarstvo. Glavno težišče naših prizadevanj bo pri nadaljnjem dograjevanju programsko prodajne palete izdelkov za vse trge, večji poudarek pa bo dan izvozu, tudi v primeru, če se bodo razmere na domačem trgu normalizirale. V Inlesu moramo do polletja spremeniti našo organiziranost, kjer bo predvsem treba izboljšati učinkovitost poslovanja, spreminjati delovni čas in uvesti stimulatívno nagrajevanje za vse tiste zaposlene, ki so potrebni v poslovnem procesu, ki znajo in hočejo strokovno in uspešno delati.

V prihodnjem letu bomo morali storiti vse potrebno, da poslovni sistem postane tržni subjekt, ki se mora v najkrajšem času znebiti elementov socialne in realsocializma.

Uroš Bregar – Riko Ribnica: V razgibalnem in razburkanem letu, ki je prineslo tako v svetu kot doma toliko političnih in gospodarskih sprememb, se je med najdogodki vsekakor težko odločiti samo za enega.

Vsekakor bi na prvo mesto v svetu postavil kot najdogodek politične in gospodarske reforme v deželah realnega socializma. Madžarska, Poljska, NDR, Bolgarija, so kaj hitro po vzoru sovjetske perestrojke videle tudi svojo boljšo prihodnost in pot v korak z razvito Evropo. Žal le Jugoslavija s sistemom svoje razbijaške mitingaške politike vse bolj izgublja ugled v svetu in zaostaja za ostalo razvito Evropo.

Volitve za člana predsedstva SFRJ v SR Sloveniji so vsekakor dogodek leta zase. Pokazali smo, da se lahko na svobodni in demokratični način sami odločimo, kdo nas bo zastopal v federaciji, čeprav smo bili pri tem deležni kritik skoraj vseh ostalih republik. Nastopi kandidatov s svojimi programi in izhodišči tako na političnem kot gospodarskem področju so dokazali, da naj zmagajo tisti, ki vlivajo ljudem še kaj upanja za lepši in boljši jutri.

Nova slovenska ustava, ki bo vsekakor prinesla prelomnico v nadaljnjem razvoju in obstoju Slovenije in Slovencev, pa ponovno dokazuje, da se znamo Slovenci sami izboriti in odločiti za svoje prave stvari in poti. Na drugi strani pa z nadaljevanjem stalinističnih montiranih procesov v Jugoslaviji, zaostrenimi odnosi med republikami pa stopamo več korakov nazaj in porivamo naš voz še globlje v blato, iz katerega ga že sedaj ne moremo izvleči.

V sami občini pa je najdogodek vsekakor prenova mestnega jedra, šolskih in kulturnih objektov, saj s tem dokazujemo, da nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo in se razvijamo.

Od leta 1990 pričakujem, da nam bo prineslo več strpnosti in medsebojnega razumevanja, močnejšega gospodarskega povezovanja in nenazadnje tudi končno objavljeno manjšo inflacijo.

Tržno gospodarstvo, podjetništvo, razvoj, Evropa 2000 in ostale gospodarske reforme ne morejo obroditi pravih sadov ob tako razburkanem političnem življenju, kot ga živimo v Jugoslaviji sedaj. Gospodarstvo bo potrebno čim bolj razbremenjevati in mu dati vodilno vlogo pri reševanju izhoda iz krize, ne pa ga vsakodnevno obremenjevati z novimi obveznostmi in dajatvami, s katerimi otežkočajo že tako siromašen razvoj posameznih vej gospodarstva.

Osnutek programa občinske konference SZDL Ribnica

Predsedstvo OK SZDL Ribnica je dne 6. 12. 1989 na svoji 26. seji oblikovalo osnutek programa Socialistične zveze Ribnica, ki konkretizira in dopolnjuje program »Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejši življenje«, ki ga je sprejelo P RK SZDL Slovenije.

Osnutek programa Socialistične zveze Ribnica naj bo vodilo za sprejem programa KK socialistične zveze.

Program je osredotočen za eno leto (1990) in želimo jasneje opredeliti nadaljne naloge.

1. Zdravo, varno in urejeno okolje

SZDL je prva opredelila nujnost sanacije okolja. Na osnovi tega bo v bodoče zahtevala sanacijo in osvetlitve programov varovanja okolja, odgovorno delo pristojnih upravnih organov ter sprotno informiranje javnosti o stanju in ukrepih

- aktivno bomo opredelili in nakažovali stanja divjih odlagališč, funkcioniranje čistilnih naprav, odmiranje gozdov, onesnaževanje voda,
- bomo aktivni tvorci programov o varovanju okolja pri sprejemanju osnutka in predloga družbenega plana naše DPS,
- turizem je mogoč v čistem okolju.

2. Zagotovljena javnost dela vseh organov oblasti

Socialistična zveza bo zahtevala objektivno in sprotno informiranje javnosti v naši občini. Zato se bomo odločno uprli sprejemanju odločitev v ozkih (forumskih) skupinah, ki odločajo o življenju občanov (v KS in OZD) v naši občini.

3. Krajevna skupnost – temeljna skupnost

Socialistična zveza si bo prizadevala, da bo krajevna skupnost res tista temeljna skupnost kot jo opredeljuje Ustava. Razbremeniti je moramo nalog, ki bi jih morali opravljati upravni in državni organi:

- raznih nalog na področju SLO in DS;
- izdajanje raznih listin in potrdil,
- volitve,
- razna nepomembna in druga opravila.

4. Demokratično in učinkovito odločanje o naših skupnih razvojnih vprašanjih v krajevni skupnosti in občini

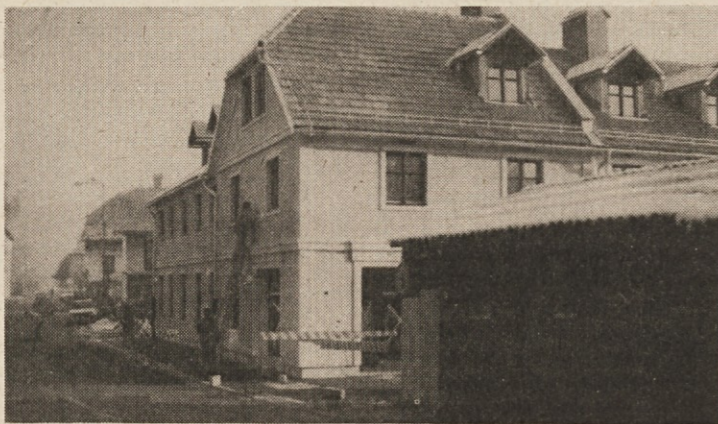
– skupščina (krajevna in občinska) se mora uveljaviti kot najvišji samoupravni in oblastni organ,

- učinkovit sistem nadzora nad upravnimi organi in izvršnim svetom.

5. Posebna skrb otrokom in družini

Socialistična zveza se bo zavzemala za take in tiste socialne programe, ki so potrebni:

- brezplačno varstvo otrok,
- brezplačne učbenike učencem osnovne šole,

Nova podoba Urbanove ulice...

– vključevanje otrok Romov v osnovno šolo.

6. Aktivno vključevanje žena v družbeno in gospodarsko življenje

Cilj socialistične zveze bo pri naslednjih volitvah vključitev 40 % ženske populacije.

7. Sistem državne uprave

Socialistična zveza bo zahtevala učinkovitejše in dovetnejše delo državnih organov za potrebe in zahteve občanov.

- uveljaviti moramo davčni sistem, ki bo še bolj stimuliral zasebno iniciativo.

8. Vzgoja, izobraževanje, kultura

– vzgoji, izobraževanju in kulturi bomo dali funkcijo, ki jim pripada,

- skrb za zagotavljanje finančnih sredstev,
- zavzemanje za živ organizem kulture Miklove hiše,
- spodbujanje amaterske kulture.

9. Volilni sistem – pogoj demokracije

– legitimnost skupščin bomo zagotovili z neposrednimi, tajnimi, splošnimi volitvami,

- priznavanje političnega pluralizma.

10. Družbene organizacije in društva naj bodo še naprej del socialistične zveze

– socialistična zveza se bo zavzemala za odprt prostor in sporazumevanje,

- priznavanje družbeno vrednotenje prostovoljnega dela v družbenih organizacijah in društvih,

– socialistična zveza se bo zavzemala za odpravo ovir, ki otežujejo gospodarsko dejavnost društev in organizacij.

11. Odpiranje občine

Podpirali bomo programe odpiranja občine, samo tiste, ki bodo nakažovali naš skupen smoter in cilj:

- skupno regijsko odlagališče odpadkov,

– posodobitev magistralnih in regionalnih cest,

- Ribniški sejem,
- itd.

Ediventiranje članstva SZDL

Ob javni razpravi je potrebno pričeti z evidentiranjem članstva Socialistične zveze, s tem, da se ustvari ali dopolni obstoječa evidenca članstva ter podelijo nove izkaznice SZDL. Način včlanjevanja je tak, da vsak, ki izrazi željo, da postane član oziroma, da želi ostati član Socialistične zveze, dobi člansko izkaznico. Na izkaznicah je žig Občinske konference SZDL Ribnica ostale potrebne podatke izpolni KK SZDL. Plačevanje članarine ni pogoj za vpis v članstvo SZDL. Članstvo v SZDL ne izključuje članstva v drugih DPO.

Obveščamo vas tudi, da izkaznice izpolnjujemo tudi v občinski konferenci SZDL, ki to željo izrazijo pri nas, zato boste dobili povratno informacijo o izdanih izkaznicah na OK SZDL Ribnica. Za vse nejasnosti in ostale informacije se obrnite na OK SZDL Ribnica osebno ali po telefonu 861-067.

Tradicionalne vrednote (Janko Prunk)

Značilnosti:

- Tradicije ohranja slovenski narod, sam, mimo političnih strank, ohranjajo jo posamezniki, kulturni in politični delavci, intelektualci in preprosti ljudje, podjetniki in kmetje, s svojim druž. pol. nastopom in spisi, ohranjajo jo večje ali manjše skupine, društva
- **Pri slovenih je v zgodovini prevladovalo:**
- močna življenjska sila,
- zavest o sebi, o svoji pravici do samostojnega, s sosednjimi narodi enako pravnega življenja,
- smisel za delo in organizacijo dela, delovne navade, vrednotenje dela,
- razvit socialni čut,
- težnja po šolanju, izobraževanju, kulturnem prosvetljevanju,
- krščanski etos,
- svobodomiselnost,
- izraziti socialistični pogledi, temelječi na tradiciji evropskega demokratičnega socializma,
- zavest o pripadnosti srednjeevropskemu prostoru,
- smisel za gospodarsko, tehnološko in socialno modernizacijo,
- občutek za samoobrambo, požrtvovalnost za ohranjanje narodove biti.
- **Program OF:** patriotski, borben, narodno samozavesten, demokratičen, smiseln, progresiven, socialno čuten (uveljavljal je naravne zakonitosti razvoja – brez ideologizacije)

OF:

1. Proti okupatorju je treba začeti neizprosno akcijo.
2. Ta akcija je izhodišče za združitev vseh Slovencev.
3. Stojec na stališču naravne in usodne skupnosti jugoslovanskih narodov, OF ne priznava razkosanja Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost narodov Jugoslavije. Hkrati stremi k povezanosti slovenskih narodov na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe.
4. Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje OF slovenski narodni značaj. Ljudske množice, ki se borijo za svoje narodne in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva.
5. Vse skupine, ki sodelujejo v OF, so se obvezale, da bodo lojalne v medsebojnih odnosih.
- Po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem ozemlju oblast OF slovenskega naroda v celoti.
- Po narodni osvoboditvi uvede OF dosledno ljudsko demokracijo. Vsa vprašanja, ki presegajo okvir narodne osvoboditve, se bodo reševala na dosleden ljudsko demokratičen način po osvoboditvi.

(21. 12. 1941 – posebna seja vrhovnega plenuma OF)

Volitve 90

Podpora programu »za evropsko kakovost življenja«

V ribniški organizaciji Zveze komunistov smo se na predkongresni konferenci (6. 12. 1989) jasno odločili podpreti program Zveze komunistov Slovenije, ki ga bo sprejemal 11. kongres (22. in 23. decembra).

Za takšno odločitev pravzaprav ni bilo treba posebnih prizadevanj, saj je članstvo spoznalo, da je usmeritev nadaljnega delovanja nujno začrtani v smeri pluralizma politike, lastnin in vsakršnega drugega pluralizma – v evropski smeri in kot alternativo nasprotni opciji, ki načeljuje politiki unitarizma in ene resnice Miloševića in pristašev.

Za tako jasno podporo programu med članstvom in občani je prav gotovo zaslužna Zveza komunistov Slovenije s svojim vodstvom, predsednikom Kučanom ter celotnim državnim in političnim vodstvom Slovenije, ki so znali odločno in pokončno reči NE.

– NE dovolimo rušenja ekonomske in politične suverenosti v lastni hiši, kjer bomo sami krojili pravila obnašanja, pospravljali in tudi pometali po potrebi.

Potrditev trdne odločenosti najdemo prav v programski usmeritvi programa za evropsko kakovost življenja, ki jasno kaže, kako želimo delovati, za kakšne cilje se zavzemo in po kakšni poti jih želimo uresničevati. Obravnavani program, ki je javno publiciran ter namenjen tako članstvu kot občanom v presoji, je jasno opredelil cilje Zveze komunistov Slovenije, kot so:

- nova vsebina samoupravljanja z jasno razmejitvijo med samoupravljanjem in upravljanjem – vodenjem,

Zveza komunistov Slovenije nima zagotovljene vodilne vloge v družbi – smo zapisali v ustavnih dopolnilih, podporo občanov naj si ustvarja s svojim delovanjem,

- vztrajamo na politično in ekonomsko suvereni državi Sloveniji v okviru Jugoslavije,
- enakopravnost lastnin in določitev nosilcev lastnine (družbene lastnine) je nujnost za vzpostavitev trga, odgovornega in uspešnega gospodarjenja,
- smo proti zemljiškemu maksimumu in monopolu v gozdarstvu,
- neodvisno sodstvo, skupščinska vladavina in evropski nivo državljan-skih svoboščin in pravic so samo nekateri izmed pogojev za normalno vključevanje v evropska dogajanja,
- brezplačna osnovna šola in uvažanje zasebne pobude na vseh drugih

nivojih naj ugotovi strokovno in kvalitno izobraževanje,

- odgovornost in strokovnost v javnem obveščanju kot alternativa prisotnemu medijskemu vojskovanju,
- obramba in varnost naj postaneta strokovni zadevi, pod nadzorstvom skupščin kot najvišjih oblastnih organov.

Kje so garancije za uresničevanje programa Zveze komunistov Slovenije v republiki in občini?

Priznanje napak iz preteklosti in jasno začrtane usmeritve pogojujejo odločitev o odpiranju družbenemu pluralizmu in demokraciji, tako v družbi kot v organizaciji, kar naj onemogoči izrabo položajev skupin ali posameznikov v slabe namene. Določitev, da politika ne more biti cokla razvoja (kar za ribniško okolje že doslej ni bilo značilno), je ena od garancij drugačnega delovanja. Za uveljavitev demokracije na vseh nivojih se je potrebno usposobiti, zato zavzemanje za evolutivni prehod tudi ob prelomu z »zdravimi silami« (kot to poimenuje Mladina) v ZKS in ugotovitvi, da smo del Jugoslavije, kakršna pač v danem trenutku eksistira, ko je vsakomur jasno, da se je prenovljena ZKS kot najodgovornejša politična sila v republiki odločno postavila v bran legitimnih zahtev in interesov svojega naroda, za vsakršno ceno in je zastavila vse svoje moči za uveljavitev narodove suverenosti ter ustvarjanju prostora tudi za drugačne poglede in interese v republiki.

Bojazen pred revanšizmomv domačih logih je upravičena, ker leta ni dobrodošel v nobeni družbi, zlasti ne v tako globoki krizi, kot je naša, zato zavzemanje za evolutivni prehod, kar nekateri izrabljajo za kovanje političnega kapitala, češ da ZKS želi zadržati svojo oblastniško funkcijo za vsako ceno. Negacijo takšnih trditev najdemo v ustavnih amandmajih in zakonih, ki so v fazi priprave ali sprejema (volilni sistem, zakon o političnem združevanju).

Poleg podpore programski usmeritvi ZKS smo na predkongresni konferenci občinske organizacije povsem nedvoumno sprejeli odločitev, da tako posamezno kot kolektivno ne želimo biti člani takšne ZKJ, ki ustvarja in razpihuje mednacionalne spore in tudi sicer predstavlja oviro pri izhodu iz krize, ter dali pobudo za nacionalni referendum o tem, v kakšni republiški in zvezni državi želimo – hočemo živeti.

Janko Debeljak

...in Ceste na Ugar, kjer je bil še pred dvema letoma znameniti »nebotičnik«...

Novi pogledi na ribniški »kare«

Rušenje in izgradnjo ribniškega »kareja«, predela med Šeškovo, Urbanovo ulico, Cesto na Ugar in Gallusovim nabrežjem v Ribnici, smo že večkrat pisali. Zadeva je pred zaključkom in obnova tega dela mesta sodi med pomembnejše dosežke v zadnjem času. Nova stanovanja, novi lokali, s »karejem« bo »zaživel« tudi ribniški toplovod, ki je bil urejen z obnovo Šeškove ulice.

Nekaj novih pogledov na zdajšnji »kare« je razvidnih iz naslednjih posnetkov:

Pogled z Gallusovega nabrežja pred pričetkom gradnje...

...in zdaj ob zaključku, sredi decembra 1989

Odpravila sem se na potep

Na počitnicah ob morju. Bilo je lepo jutro in jaz nisem mogla spati. Oblekla sem se in odšla. Sprehajala sem se ob obali.

Hodila sem po peščeni obali, ki se je pod mojimi belimi stopali udirala kakor blazina, napihnjena z zrakom. Morje okoli mene, me je gledalo, ko je s svojimi valovi ob skalah ustvarjalo peno z barvastimi mehurčki. V daljavi pa je bila ladja, ki je počasi izginjala v neznano. Živali so si v bistri gladini voščile dobro jutro in se odpravile na zajtrk, kjer so se pogovarjale, vendar sem slišala samo šum in treskanje valov ob strme skale, ki so bile polne hudobije, zato so se valovi morali ustaviti pri njih in bežati nazaj. Vedno znova so se zaletavali vanje, pričakujoč, da bodo popustile, vendar ni bilo nič od tega. Vedno so bili valovi tisti, ki so odšli poraženi.

Peščena pot me je vodila do pristanišča. Tam so bili ribiči, ki so bili kakor mravlje. Odpravljali so se na delo, vedoč, da jih čaka naporen dan. Šli so po vrsti, lepo in počasi. Kdaj pa kdaj so pogledali v zelen hrib, ki je bil obložen z raznimi barvastimi prtički, ki so se počasi in leno prebujali in čakali, da jih zlato sonce obsije s svojimi žarki in težke kaplje vase posesa v lep, poln prelestne lepote bližajoč se dan.

In res je bil, saj so prvi sončni žarki, ki so se od morja bleščali do okenske šipe, prebudili zaspance in jim pretrgali sladke sen. Penasti valovi so se počasi umirjali v barvno lužo, ki se je daleč od obale stikala z zlatim nebom.

Hitro je minilo in že sem se morala odpraviti k zajtrku, vendar mi je ostala vsa ta lepota v lepem spominu.

Slavica Poplašen, 7. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

Pragozd

V go gozdu
je smrdelo!
Tam je bilo pokopališče,
mrhovišče in »smrdišče«.
Kosti strašile so ob cesti
da medvedje so imeli
kaj jesti.

Zlobne muhe so se nam režale,
za trebuhe se držale.
Mi pa smo se spakovali
in nosove si tiščali.

V avtobus smo poskakali
in naprej se odpeljali.

Ko prišli smo do pragozda,
smo začudeni obstali,
saj smo opice pričakovali.

Tam bilo ni niti ene,
saj še kače ni bilo nobene.

Razočarani smo po pragozdu vpili
in tovarišice krivili,
da nam niso razložili,
da ne bomo v džungli ob ekvatorju hodili.

Tadeja Andoljšek in
Sandra Pucelj
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Začetek šolskega leta

Počitnice so hitro minile.
Zopet se je začela šola. Prešolal
sem se iz OŠ Podpreska v COŠ
Loški potok.

Ker nisem poznal novih sošolcev,
me je skrbelo. V šolo nas
vozi avtobus. Strahoma sem šel
skozi šolska vrata. Nisem vedel,
kam bi se dal, zato sem hodil za
drugimi učenci. Drugi dan je bilo
drugače. Vedel sem, kje je razred
in poznal sem že večino sošolcev.
Pri vsakem novem predmetu sem
spoznal novega učitelja, na kar
nisem bil navajen. Spoznal sem
tudi nove predmete: nemščino,
srbohvrvaščino in angleščino.
Najbolj mi je všeč nemščina.
Tudi telovadnica je lepo opremljena.
Do sedaj telovadnice
nisimo imeli.

Prve vtise iz šole sem odnesel
zelo dobre. Upam, da se bo tako
tudi nadaljevalo.

Marinčič Uroš, 5. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

Doživetje v pragozdu

Avtobus je že ustavil pred
gozdom, ki smo ga na začetku imenovali
pragozd. Vendar, gozdar, ki
nas je vodil, nam je rekel, da to še ni
pragozd, da bomo morali globlje, če
ga hočemo videti. Ko smo izstopili,
se je pred nami znašla tabla: RAJ-
HENAVSKI PRAGOZD.

Že smo se povzpeli v gozd, ampak
v navadnega. Mogoče smo še pet
minut hodili, potem pa smo se ustavili.
Inženir nam je še nekaj povedal
in nas opozoril na vedenje v pragozdu.
Jaz osebno ga nisem tako poslušala.
Mene je bolj prevzel prehod
med navadnim gozdom in pragozdom.

Najprej lepo, vse posekano,
potem pa velika drevesa, drevesa po
tleh, veje, listje, nobene poti. Bolj
pa mi je bil všeč pragozd, kajti v
njem nisem bila še nikoli. To je bil
zame velik dogodek, kajti stopila
sem v pragozd, kamor še ni posegla
človeška roka. Ogledala sem si tudi
podrast in gobe na drevesih. Listje je
padlo in trohnelo, drevesa so umirala
in trohnela nedotaknjena na

Moja moč bi bila neizmerna

Če bi bila močna, bi vsi ljudje
srečno živeli. Svojo moč bi uporabila
v koristne namene.

Preprečevala bi vojne in druge
hude zločine. Mojo moč bi potrebovali
v daljnjih in revnih deželah. Zagotovo
bi jim pomagala. Poskusila bi jim
priskrbeti hrano, oblačila in druge
potrebne stvari. Svoji domovini bi
koristila s pravnimi razsojanjem ter
pri raznih

drugih potrebah. Med otroci
hitro pride do prepira ali pretepa.
Skušala bi jih odvrniti od pretepa
in jih umirila. Včasih pride med
dvema sosedoma do prepira zaradi
zemljišča. Razsodila bi, da oba
dobita enako ali nič.

Z mojo močjo bi se vsi imeli
radi in bi živeli v popolnem miru
in slogi.

Tako si jaz predstavljam svojo
moč.

Tatjana Levstik, 5. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

Gledam skozi okno

Velikokrat pogledam skozi okno
moje sobe. Pred menoj se razprostira
čudovita narava. Tu so hiše, drevesa,
polje in travniki. Vse to skupaj pa
obdaja sinje modro nebo. Drevesa
imajo lepe košate krošnje, ki v
vetru šelestijo kakor svila. Hiše so
lično urejene; na poljih in travnikih
pa je vedno živahno. Jutranje
prebujajoče se sonce oblije s
svojimi žarki vso vas.

Ljudje hodijo na delo nasmejanih
obrazov in ni jim žal, da tako zgodaj
vstanejo. Jutranja rosa se bo prav
kmalu razblinila in sonce bo vedno
močnejše pripekalo. Takrat se
ljudje radi zatečejo v sence košatih
krošenj dreves, ki ne prepuščajo
skozi niti enega samega žarka.

Začelo pa se bo večeriti. Sonce bo
polagoma zatonoilo za hribovje in
padel bo večerni mrak, kaj za njim
pa še rosa. Ljudje bodo odšli
domov. Prav tako se bodo poskrile
tudi živali, rastline pa bodo zaprle
svoje cvetove. Trava se bo nalahno
zibala ob vetrcu. Prišla bo srebrna
luna, za njo pa tudi svetlikajoče se
vezde. Taka noč je navadno lepa.

So pa tudi dnevi, ko ni vse tako
lepo. Velikokrat kopasti oblaki
prekrijejo naselje. Tedaj nastane
še gosta megla, ki je kot pajkova
mreža in čaka na svojo žrtev. Nikjer
ni sledu življenja. Vse je nekam
turobno in pušto.

Takih dni ne mara nihče in včasih
si želim, da sploh ne bi obstajali.

Natalija Kordiš, 7. r.
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

Odpravil sem se na potep

Bila je lepa sončna nedelja v
juniju. Sonce je toplo sijalo z neba
in oznanjalo lep dan. Po kosilu sem
se odločila, da grem v gozd. Preobula
sem se in preoblekla. Sklenila sem,
da grem proti Titovem vrhu.

Ko sem že nekaj časa hodila, sem
v travi zaslišala, kako črček gode.
Zleknila sem se v travo in se
prepuščila nežni črčkovi glasbi.
Čez nekaj časa sem vstala in se
odpravila naprej. Pred mano se je
vzpenjal hrib, posut z redkim
grmičevjem. Cvetlice so se
prepuščile nežnemu zibanju
vetra. Ptički so se oglašali vsak s
svojim glasom. Bilo je vse tako
lepo. Vzpenjala sem se še više,
in ko sem nazadnje le prišla na vrh,
je ležal pred mano ves Hrib. Hiše
so ponosno stale, vsaka na svojem
mestu. Iz cerkve se je slišalo
zvonjenje in me prebudilo iz
sanjarjenja. Ura je bila že štiri.
Treba je bilo domov. Le težko sem
se poslovila od te prekrasne lepote.
Ko sem šla po Hribu navzdol, sem
v daljavi zagledala črn oblak.
V hipu sem postala žalostna in v
srcu me je stisnilo, bilo je, kakor
bi kdo umazal lepo obleko.

Pohitela sem domov, ker so že
začele padati prve kaplje dežja.
Vseeno pa sem bila vesela, ker
sem doživela lep dan.

Sabina Benčina, 7. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

tleh. Velikokrat smo morali
stopiti na kakšen že ves razpadel
hlod, če smo hoteli priti čez. Prav
na koncu smo videli še brezno
vse poraščeno z mahom in
podrastjo. Že na poti proti
avtobusu smo si ogledali še
mrhovišče.

Nikoli ne bom pozabila tega
doživetja. Bilo je res zelo
vznemirljivo in predvsem
zanimivo.

Maja Lesar, 7. c
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Športni dan

Kot vsak športni dan je bil tudi
ta zanimiv in zabaven.

Na vojaškem stadionu smo se
zbrali učenci od petega pa do
osmega razreda. Učenci petih
in šestih razredov so imeli
atletiko, sedmi in osmi pa so
igrali mali nogomet. Učenke
sedmih in osmih razredov so
igrale na šolskem igrišču.
Nekateri učenci so mi rekli,
da kar dobro. Naš razred
(dečki) pa so bili prvi. Pre-
magali so b. razred (4:1), a.
razred (5:0) in igrali s c.
razredom neodločeno (3:3).
Zadovoljni smo s svojo igro
in z rezultati, ki so jih dosegli.
Mogoče bi se dalo še kaj
storiti v obrambi in končni
fazi napada.

S športnega dne sem se vrnil
zadovoljen in utrujen.

Miha Bojc, 7. d
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Upokojenci in njihov družbeni položaj

Družbeni status upokojencev je v naši družbi dokaj megleno in nedoločeno opredeljen. Ravno tako so tudi upokojenci sami relativno slabo povezani in organizirani. Posledica vsega tega je, da nimajo tako rekoč nikakega družbenega vpliva in družbene moči. Mnogi celo smatrajo to kategorijo ljudi le kot nujno družbeno breme, ki močno povečuje obseg skupne porabe. Celotna SZDL, ki ima od upokojencev največje koristi, saj ta organizacija po njeni lastni ugotovitvi sploh ne bi bila v stanju izvesti nobenih volitev brez aktivnega sodelovanja upokojencev v volilnih odborih in komisijah, uvršča društva upokojencev med socialno-humanitarne organizacije. V sindikatih imajo društva upokojencev sicer status kolektivnega člana, vendar je tudi v tej organizaciji glas upokojencev nepomemben in večinoma neslišen. Človek se ne hote vpraša, zakaj tako. Mislim, da leži največji del krivde za takšno stanje na upokojencih samih, ki se ne znajo ali nočejo ustrezno organizirati.

Če se omejimo samo na našo občino, vidimo, da imamo blizu 1800 upokojencev (starostnih, invalidskih in družinskih), kar pomeni tudi toliko volilcev, kar bi moralo vsako pametno politično vodstvo vzeti v obzir in se zavedati, da imajo tudi upokojenci neke svoje »razredne« interese in če bi bili ustrezno organizirani, tudi upoštevanja vredni družbeni vpliv na različne odločitve. V okviru občine obstojajo tri društva upokojencev, ki združujejo v svojem sestavu nekaj manj kot 1000 upokojencev. Podobna slika je tudi drugod po Sloveniji.

O problemih in statusu upokojencev v naši družbi je bilo precej razpravljanja na zadnjem občnem zboru Zveze društev upokojencev Slovenije, ki je bila aprila letos. Navajam le kratek povzetek pomembnejših poudarkov in stališč.

V sindikatih, v katere so vključena društva upokojencev kot kolektivni člani, bi se morala poudariti večja odgovornost aktivnih delavcev – članov sindikata – do upokojenih delavcev.

Povsod po Sloveniji bi se moral čim prej uveljaviti 6. člen zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki govori o pravicah upokojenih delavcev na podlagi minulega dela (o tem je bilo nekaj več napisanega v prejšnji številki REŠETA).

Urediti bi bilo potrebno sistemsko financiranje delovanja

društev upokojencev bodisi v okviru občinskih sindikalnih svetov ali preko občinskih proračunov.

Dohodek, ki ga pridobivajo aktivni delavci s svojim živim delom ter upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot svojem in družbenim minulim delom, ki vsebuje tudi minulo delo upokojenih delavcev, je osnova družbeno-ekonomskih odnosov med delavci v združenem delu in upokojenimi delavci.

Pokojnina je pravica, biti deležen določenega dela dohodka, ki se pridobiva v združenem delu. Pokojnina ni neke vrste socialna preskrba občanov, ki ne morejo več delati, ampak je **z delom pridobljena pravica** in kot takšna predstavlja nadaljevanje osebnega dohodka.

V živahni razpravi o teh vprašanih je bilo slišati tudi zanimive predloge in stališča glede razvoja organiziranosti upokojencev in zaščite njihovega družbenega in socialnega položaja.

Društva upokojencev v Sloveniji bi se morala čim prej organizirati kot **družbene organizacije in ne kot društva**. Ravno tako naj bi se sedanja Zveza društev upokojencev Slovenije preoblikovala v **Zvezo upokojencev Slovenije**.

Upokojenci, organizirani kot družbena organizacija, bi morali imeti svoje predstavnike – delegate povsod tam, kjer se sprejemajo odločitve o pravicah upokojencev oz. o pravicah izvirajočih iz minulega dela.

Osnovni razlogi, ki neposredno vplivajo na čedalje slabši gnotni položaj upokojencev v Jugoslaviji, so naslednji:

- izreden porast števila upokojencev. V letu 1988 se je v nekaterih republikah število upokojencev povečalo tudi do 7 %, dočim je bilo skupno povečanje števila zaposlenih minimalno;
- skrajševanje pokojninske dobe v nekaterih republikah ravno tako pospešuje upokojevanje in povečuje število upokojencev;
- omogočanje nakupa delovne dobe ima seveda enake učinke kot prej navedeni pojavi.

Osnovni problem je v tem, ker se hitro povečuje število upokojencev, medtem ko ostaja obseg sredstev za pokojnino nepromenjen. Preko pokojninskega sistema država nikakor ne bi smela reševati problema nezaposlenosti v Jugoslaviji in reševati tudi nekatere druge probleme gospodarske krize (tehnološki viški delavcev, socialna politika in drugo).

Pokojnina bi se morale pri sedanji inflaciji usklajevati mesečno z rastjo osebnih dohodkov in to v višini 95 % od porasta OD in ne le v višini 90 %, kot je to sedaj.

Upokojenci se morajo organizirati kot družbena sila, ki mora neposredno vplivati na odločitve v SPIZ-u in v sindikatih. Pričakujemo, da bomo v pravnem sindikatu dobili ustrežnejše mesto, kot ga imamo sedaj.

Dejstvo je, da je v Jugoslaviji očitno že preveč upokojencev in da je za marsikoga vprašljiva njegova pot do upokojitve, kar vse neposredno škoduje in prizadeva tiste delavce, ki so si svojo pokojnino neposredno sami zaslužili in pridobili s 40 in 35 letno dejansko delovno dobo.

Kdor poje rad, ostaja mlad!

Pod tem geslom je bilo v soboto, 9. 9. 1989, ob 19. uri srečanje pevskih zborov Društev upokojencev dolenske regije v domu TVD Partizan v Ribnici. Srečanje je organiziralo Društvo upokojencev Ribnica, finančno in materialno pa so ga podprle DO Inles in RIKO, Kulturna skupnost Ribnica in osnovna šola Ribnica.

Nastopili so ŽePZ DU Velike Lašče pod vodstvom Jožeta Gačnika, MePZ DU Trebnje pod vodstvom Valerije Rančigaj, MePZ Novo mesto pod vodstvom Sonje Pirc in MePZ DU Črnomelj pod vodstvom Francija Mileka. Kot gost in domačin je za uvod zapel MoPZ LONČAR iz Dolenje vasi pri Ribnici pod vodstvom Toneta Petka Gustava Ipavca SLOVENEK SEM in Ribniško Franceta Marolta. Vmes je imel nagovor predsednik DU Ribnica tov. Mirko Anzelc in v njem poudaril vlogo slovenske pesmi v našem in narodnem življenju ter pomen pevskih srečanj upokojenskih pevskih zborov. Vsem nastopajočim je zaželel prijetno počutje v Ribnici in uspešen nastop ter se zahvalil vsem, ki so s svojo pomočjo srečanje podprli in ga tako omogočili.

Vsak zbor je zapel štiri pesmi: ŽePZ Velike Lašče M. Tomca KAJ SE TI POBIČ, F. Gerbiča LOVSKO, L. Kramolca VDA POUBA, STA PRŠVA in ZDRAVICO K. Pahorja; MePZ Trebnje je zapel K. Pahorja PA SE SLIŠ, L. Kramolca SEM SE RAJTOV ŽENITI, O. Deva MEGLICO in Z. Prelovca ŽENSKA MI V GOSTE GRE; MePZ Novo mesto J. Lakarnarja KADAR MLADO LETO, B. Ipavca KJE SO MOJE ROŽI-

Zanimiva je bila tudi pobuda delegata iz Raven na Koroškem, ki je menil, da bi bilo potrebno ponovno preveriti delovno sposobnost nekaterih delavcev, ki so bili invalidsko upokojeni. Ugotavlja se, da marsikak takšen »invalid«, dokler ni bil upokojen, ni mogel opravljati niti najlažjih del in je bil do skrajnosti onemogel. Čim pa je dosegel invalidsko upokojitev, se mu je zdravje čudežno izboljšalo in lahko dela 12 in več ur na dan in to celo bolj intenzivno kot mnogi zdravi delavci.

Menim, da so ta stališča zanimiva ne samo za upokojence, pač pa tudi za druge občane in institucije

Mirko Anzelc

CE, G. Ipavca KUKAVICA in R. Gobca O. PODJUNA, KAKO SI LEPA; MePZ Črnomelj pa S. Premrla SLOVANSKO PESEM, S. Pirnata NA GORENJSKEM JE FLETNO, E. Ulage SANJE in V. Vodopivca KADAR ZORA SE PRISMEHLJA. **Za zaključek so vsi pevci skupno zapeli Premrlovo ZDRAVLJICO pod vodstvom prof. F. Mileka, katerim so pritegnili tudi poslušalci v dvorani.**

Obisk je bil relativno skromen kljub precejšnjemu obveščanju. Kljub temu je bilo vzdušje ob nastopanju vseh zborov lepo in pristrčno ter je prireditelj kot celota zelo lepo uspela. K vzdušju je tudi precej prispeval povezovalc Tone Petek, ki je zbere predstavljal in občuteno prednašal besedila pesmi. Upamo, da so pevci odšli z lepimi spomini in vtisi od nas.

Pred skupno pesmijo je tov. Anzelc izročil vsakemu zboru priznanje za nastop in nesebično delo ter ribniški spominek v obliki okrogle lesene tase z miniaturno ribniško krošnjo.

Srečanje je ob koncu pozdravil še predstavnik ZDUS tov. Erjavec in se v svojem nagovoru zahvalil prirediteljem, nastopajočim in vsem, ki so srečanje podprli in ga s svojo pomočjo pomagali izvesti. Zborom je pripomnil, da v svoje programe vključijo tudi nastope v domovih upokojencev in starejših občanov, kjer so za vsak obisk in nastop izredno hvaležni.

Po prireditvi je bila večerja in tovariško srečanje v menzi INLES Ribnica, kjer smo se po pogovorih in pesmih z lepimi vtisi razšli z željo, da bi se kmalu spet kdaj srečali.

Tone Petek

Potrebujemo slovar političnega jezika

Nedavno me je starejši upokojenec na cesti pocukal za rokav kot pravimo, rekoč: »Ti si razgledan in šolan človek, povej mi, kaj je pravzaprav to pluralizem.« Takoj sem vedel, da misli s tem politični pluralizem in sem mu na kratko in s preprostim primerom obrazložil, kaj ta pojem pomeni oz. predstavlja v političnem življenju. Možakar je bil zelo zadovoljen z mojim pojasnilom in še dodal: »No, šele, sedaj mi je popolnoma jasno, kaj je to. Veš, zadnjič sem to isto vprašal nekega višjega političnega funkcionarja, pa mi je odgovoril, da je pluralizem le ena velika zmešnjava.« Podobnih vprašanj o vsebini in pomenu različnih tujk, ki jih uporablja sodobni politični besednjak, sem doživel že precej in to me je pravzaprav spodbudilo k pisanju tega sestavka.

Vodenje politike, gradnja ali reforma političnega sistema, je dandanes prav gotovo zelo zahtevno in visoko strokovno opravilo, nič manj kot vodenje ali uvajanje zahtevne tehnologije, ekonomije, znanosti in podobnega. Iz tega izhaja, da je tudi v politiki nujno potrebno posedovanje specialnega strokovnega znanja, če želimo, da je le-ta uspešna. Težava pa je v tem, ker se za politična dogajanja, bodisi doma ali v svetu, zanima zelo veliko ljudi, ki pa pretežno nimajo primerne izobrazbe, ki bi jim omogočala poglobljeno razumevanje vseh zapletenih političnih procesov in seveda tudi izrazov, ki poimenujejo te procese.

Ni mi poznana uredniška politika glasila REŠETO, vendar menim, da ne bi bilo nič narobe, če bi uredniški odbor vključil v svojo programsko politiko tudi nalogo, naj bi to naše glasilo v določenem obsegu izvajalo tudi politično – izobraževalno funkcijo in sicer v tem smislu, da bi bralcem v poljudni obliki in s primeri občasno pojasnilo vsebino in pomen tako standardnih kot novih, političnih pojmov izraženih bodisi s tujkami ali s pravnimi izrazi. Tako rekoč vsak dan poslušamo različne politične komentarje in poročila preko radia in televizije, čitamo časopise in revije, v katerih kar mrgoli različnih tujih besed, katerih pravega pomena, tako si upam trditi, pa žal velik del naših občanov ne razume v celoti.

S tem seveda ne mislim, da naj bi urednik vzel v roke slovar

tujk ali leksikon in nato v glasilo v slovarski obliki navedel za vsako tujo besedo ustrezno domačo besedo ali celo več besed, ker ima tujka večkrat različne pomene. Predstavitev vsake tuje besede naj bi bila podana v poljudni opisni obliki obenem s praktičnim primerom uporabe, tako da bi bil slehernemu preprostem bralcu jasen njen pomen. To pa že ni več povsem preprosta beseda in bi verjetno to nalogo najbolje opravil nekdo, ki ima ustrezno znanje s področja sociologije (in deloma prava) in je obenem na tekočem tudi z aktualnimi političnimi dogajanja.

Pri razmišljanju o tem, kaj vse naj bi na predlagani način obrazložilo bralcem REŠETO, sem najbolj pogosto slišane in napisane politične pojme grupiral v tri skupine.

Prva skupina: politični pluralizem, totalitarizem, pravna država, parlamentarna demokracija in seveda pojem civilne družbe. Osebnostno smatram za zelo pomembno razumevanje vsebine, ki jo obsega oznaka civilna družba in bi verjetno obrazložitev tega pojma zahtevala poseben članek. Civilna družba je diametralno nasprotje boljševiškega modela družbene ureditve, kjer stoji na vrhu družbe politična partija z vso oblastjo in političnim monopolom v svojih rokah, ki ima v rokah državo in država, ki ima v rokah državljanke oz. ljudstvo. V civilni družbi je položaj obrnjen in zavzema najvišje mesto ljudstvo, ki mora imeti v svojih rokah državo. Ljudstvo torej z volitvami izroča za določeno obdobje oblast (vodenje države) skupini oz. ljudem, ki jim zaupa. To pomeni,

da je ljudstvo suvereno in kot takšno najvišji nosilec oblasti v družbi, ki ga ne more in ne sme v tem pogledu nadomeščati niti politična stranka, niti verska oblast, niti vojska, niti kapitalisti lobby. V sodobno organizirani civilni družbi niso potrebne ne revolucije ne kontrarevolucije, ker civilna organiziranost družbe omogoča ljudstvu, da lahko zamenjuje oblast in oblastnike s pomočjo poštenih, tajnih, svobodnih in periodičnih volitev. Seveda pa civilna družba ne more obstajati, če ne funkcionira pravna država, če ni uveden politični pluralizem (politična konkurenca), če ni svobode izražanja in združevanja itd.

Druga skupina: realsocializem, hegemonizem, homogenizacija, federacija in konfederacija, konsenz, separatizem, nacionalizem, šovinizem, unitarizem, centralizem, suverenost naroda, suverenost države. Za te pojme zadošča krajša obrazložitev, vendar podana v poljudni opisni obliki z nazornimi primeri.

(Nadaljevanje na 13. strani)

Podatki še niso informacija

Osnovni namen vseh sredstev obveščanja, med temi tudi tiska, je informiranje javnosti. Informacija pa mora biti čim bolj popolna, resnična in pravočasna. V kolikor to ni, se spremeni v svoje nasprotje, to je v dezinformacijo. Ti principi veljajo za vse od najbolj množičnega informacijskega medija npr. RTV do občinskega ali tovarniškega glasila. To informacijsko nalogo izvaja bolj ali manj uspešno tudi naše občinsko glasilo. Osebnost me najbolj zanimajo informacije s področja gospodarstva in verjetno tudi velik del naših občanov, kajti vsi dobro vemo, da je od uspešnosti ali neuspešnosti gospodarjenja odvisen tako naš življenjski standard kot razvoj in seveda splošna stabilnost v državi. Gospodarske informacije pa so seveda nekoliko bolj zahtevne od drugih informacij, ker temeljijo v veliki meri na konkretnih številčnih podatkih. Zgolj podatki, ki izkazujejo učinke in rezultate gospodarjenja za določeno časovno obdobje, pa sami po sebi še niso informacija. Številčne podatke je potrebno najprej smotno urediti, razčleniti, jih medsebojno primerjati in končno **oceniti**. Šele tako vsestransko pripravljene, obdelane in ocenjene podatki postanejo informacija, ki se lahko posreduje različnim koristnikom, med njimi tudi javnim glasilom. Vsak dober gospodarski analitik mora upoštevati splošno uveljavljene zakonitosti analitičnih obdelav podatkov po zaporedju: analiza – diagnoza – prognoza.

Zakaj vse to modrovanje? V zadnji julijski številki REŠETA je bil objavljen članek pod naslovom »Kako izpolnjujemo srednjeročne načrte« v katerem je navedenega mnogo zanimivega in imam v zvezi s poglavem »Gospodarjenje 1989« nekaj kritičnih pripomb. V tem poglavju je navedena vrsta podatkov o gospodarjenju v občini v prvih petih oz. štirih mesecih letošnjega leta, ki pa žal niso popolno obdelani in kot takšni predstavljajo pomanjkljivo informacijo. Naj navedem le nekatere pomembnejše:

- fizični obseg proizvodnje je v letošnjih petih mesecih 13 % manjši kot je bil v enakem obdobju lanskega leta,
- vrednost izvoza je v letošnjih štirih mesecih za 35 % manjša od doseženega izvoza v preteklem letu za enako obdobje,
- produktivnost se je v prvem trimesečju letošnjega leta zmanjšala za 19,1 indeksnih točk v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta,
- realni osebni dohodki so se letos zmanjšali v gospodarstvu za 13,1 % itd.

Kdorkoli je ta članek prečital, si je prav gotovo zastavil vprašanje, zakaj je pravzaprav prišlo do teh padcev gospodarske učinkovitosti v letošnjem letu. Kateri so razlogi in vzroki za to? Odgovora na to vprašanje, ki je povsem samoumevno in logično, pa seveda v omenjenem članku ni dobil. To potrjuje uvodoma postavljeno tezo, da podatek še ni informacija. Kajti sleherni podatek, zlasti takšen, ki izkazuje pomembno odstopanje pri doseganju gospodarskih ciljev in rezultatov, bodisi od željenega ali doseženega v preteklem obdobju, je potrebno oceniti in navesti konkretne ali verjetne vzroke za ta odstopanja. Šele skupaj številčni podatek in komentar predstavljata informacijo, ko je primerna za javno objavo. V kolikor pa objavljamo samo podatke, potem si pač vsak bralec sam izmišlja razloge za prikazana odstopanja in ocenjuje vsakdo po svoje uspešnost ribniškega gospodarstva.

Naj mi pisec omenjenega članka ne zameri teh mojih pripomb, ki nimajo namena kogarkoli kritizirati, pač pa le opozoriti uredništvo in pisce člankov na takšne pomanjkljivosti s ciljem, da se izboljša kvalitete informiranja občanov.

Menim, da bi bilo korektno, da so vsi članki, objavljeni v glasilu, tudi podpisani.

Mirko Anzelj

Tretja skupina: jugoslovanski pomen tujk kot so to diferenciacija, izolacija, kontrarevolucija v luči naše najnovejše politične prakse.

Nisem sicer povsem prepričan ali bo moja pobuda naletela na ugoden odmev med bralci, vendar menim, da je nujno potrebno in družbeno koristno, da ljudje pravilno in v celoti razumejo vsakodnevne politično-aktualne informacije, ki jih poslušajo ali preberejo, ker le-to daje osnovo tudi za pravilno ocenjevanje političnih dogodkov in procesov ter za opredeljevanje vsakega posameznika do njih. Poznavanje naštetih političnih pojmov pomeni

poznati abecedo političnih dogajanj, kar je še zlasti pomembno sedaj, ko se bližamo času volitev.

Nepoznavanje osnovnih pojmov politične abecede ima za posledico, da si nepoznavalci informacije, ki jih slišijo ali preberejo, razlagajo pač vsak po svoje in večkrat lahko tudi povsem napačno.

Seveda pa je potrebno poudariti, da mora biti predlagana obrazložitev političnih pojmov neodvisna od vseh eventualnih ideoloških ali uradno političnih predsodkov in pogledov, torej vsestransko objektivna in nevtralna.

Mirko Anzeljc

Nekorekten serviser

V četrti številki »REŠETA« julija 1989 je bila objavljena impozantna reklama Marjana PETERLINA za servisna naročila popravil različnih gospodinj-skih aparatov.

Zaradi pomanjkanja obrtnikov te dejavnosti v Ribnici in okolici je objava razveselila tudi mene, zato sem obrtnika telefonično poklical in poprosil za pregled in event. popravilo hladilne skrinje znamke LTH. Ta je sicer normalno hladila, vendar je po rednem čiščenju termostat skoraj neprenehoma vrtil ventilator. Obenem naj bi zamenjal še dve signalni žarnici. Vse to sem mu razložil po telefonu. Obrtnik mi je določil dan 1. 9. 1989. in naj dopoldne počakam doma. Dogovora se ni držal, zato sem celo dopoldne mojstra čakal doma zaman. Na drugo telefonsko naročilo je določil datum 5. 9. 1989. ob 9.30. Ker sem moral ta dan nujno na potovanje, je ostala dežurna doma žena, ki je morala v ta namen vzeti dopust. Serviser je prišel in si ogledal skrinjo. Edini poseg, ki ga je opravil, je bil, da je s ščetko, ki jo je dobil tudi pri nas, očistil domnevno mesto okvare skrinje (sicer sva to že prej čistila s sinom s sesalcem za prah). Nato je še zamenjal 2 signalni žarnici. Za vse je porabil največ 20 minut in zaračunal 360.000 din. Pripomnil je še, da če rabimo račun, naj ga telefonično zahtevamo in je odšel, rekoč da ima še druga popravila za ta dan. Pripominjam še, da mu je žena pokazala tudi pralni stroj »Gorenje« in povedala, da večkrat spusti vodo, da je pod njim vse mokro in naj tudi to popravi. Še sreča, da je popravilo odklonil in je samo dejal, da to ni nič, da ko bo ta popolnoma odpovedal, naj se ga pokliče in bo tudi to popravil.

Ko sem se naslednji dan vrnil in me je žena seznanila z opisanim in da skrinja še naprej deluje tako, kakor doslej in se ventilator skoraj nenehno vrtil, sem obrtnika ponovno poklical in zahteval, da naj mi pošlje pismo potrdilo in specifikacijo-razčlemba, kaj je zaračunal. Naslednji dan, to je 8. 9. 1989 mi je prinesel potrdilo oz. račun z naslednjo vsebino:

Popravilo zamrzovalne skrinje in omare:	
– menjava signalnih svetilk-svetilke	38400.–
– delo	120000.–
– vožnja	201600.–
	<hr/>
	360000.–

Na njegovo vprašanje, če imam kakšne pripombe, sem mu dejal, da z njegovim delom nisem zadovoljen, da ni ničesar popravil – razen zamenjal 2 majhni žarnici, in da za tako opravilo ne bi smel zaračunati takšen znesek. Če bi vedel njegov način zaračunavanja uslug, ga ne bi poklical niti ne bi imel z njim opravka, ker kot upokojenec nisem navajen tako razmetavati denarja. Odvrnil mi je v žaljivem tonu, da to ni njegov problem, pač pa družben (kaj je s tem mislil, ne vem), da se jaz v nič ne razumem in mi izrekel grobo žalitev, ki bi terjala tožbo in odšel.

Zaradi takšnega odnosa želim, da objavite opisan primer odiranja strank, da bo opozorilo drugim, naj ne nasedajo tako zvencim ponudbam, za nestrokovno delo in pohlepu po zaslužkarstvu, obenem pa tudi svarilo pred nekulturnim nadutetjem, ki se ga lahko uvrsti v rang navadnega snoba.

Janez Picek
Ribnica

Ali res mora biti tako?

Kot občanu mi ni dalo miru, da se ne bi oglasil v Rešetu, saj se mi stvari, katere bom navedel, zdijo izredno nerazumljive in vredne ogorčenja.

Ne samo mene temveč tudi marsikaterega občana moti (ne) delovanje nekaterih trgovin Mercator TOZD Jelka Ribnica kot so: gradbeni material, obrtni material, železnina, zadrugnik, nadalje pa tudi odnos teh trgovcev do strank.

Na kakšni meji rentabilnosti so navedene trgovine, je morda poglavje zase, kakšen je pa odnos do nas kupcev, pa spet poglavje zase, kar pa seveda tudi krepko občutimo.

Problem je v tem, ker so te trgovine odprte samo v dopoldanskem času in ob sobotah, kar pomeni, da je potrebno za nabavo izkoristiti svoj delovni čas ali pa počakati do sobote. Ker je delavnik že tako slabo izkoriščen (statistika govori o 4,2 ure), ga s tem prisiljeno in nepotrebno še bolj skrajšujemo. Naslednja stvar je v tem, da je v občini veliko število novograditeljev, kateri so še bolj odvisni od navedenih trgovin in v kolikor se zgodi, da v popoldanskem času pri delu zmanjka material ali pa ga med dopoldanskim zbiranjem prezreš, ti ne preostane drugega kot pot pod noge v Sadržico, Velike Lašče ali celo Kočevje. To je zgovoren dokaz, da je trgovinam prav malo mar za kakršen koli dobiček in poslovanje, pač znajdi se kot veš in znaš.

Nadalje je bil omenjen tudi odnos do strank. Pri tem mislim

predvsem na železnino in gradbeni material. Neverjetno koliko vroče krvi povzročiš prodajalcem, če prideš po material pol ure pred koncem obratovanja. V železnini je problem zaradi tega, ker je skladišče pri »Cenetu«, kamor je potrebno po material ali pa preveriti, če je sploh na zalogi, kar je popoln problem trgovine in za to kupec ni kriv, v gradbenem materialu pa material naloži sam ali pa pridi naslednji dan, ker so pač vsi pripravljeni za odhod domov, v kolikor pa bi se pregovarjal naprej, bi pa še kakšno krepko slišal.

Ob zaključku bi poudaril, da kot prvi bi morali ukrepati v trgovskem podjetju samem, saj jim ne more biti vseeno, kako poteka poslovanje in ali se zmanjšuje število kupcev, zatem pa tudi to, da oseba, ki ne zna potrpeti oz. delati z ljudmi, ne more biti trgovec, vsaj ne dober in posloven.

Nadalje bi lahko ukrepali tudi pri izvršnem svetu SO Ribnica za spremembo trenutne situacije, saj obstaja nekakšen svet potrošnikov.

Poleg navedenega v članku bi vprašal sanitarno inšpekcijo: kakšne poglede ima glede Romov pri vstopu v samopostrežno trgovino, saj le-ti pridejo v trgovino in »šarijo« po blagu tako in takšni, kot to delajo na smetišču v Mali gori.

Prosim uredniški odbor glasila »REŠETO«, da se ta članek resnično objavi v celoti, saj bi bila najmanjša sprememba trenutnega stanja v korist nam vsem.

Ogorčen občan!

Pomoč potrebnim

Tudi v naši občini smo se odzvali klicu v stiski ljudi, ki jih je prizadelo neurje. Z Obč. organ RK Šentjur smo se dogovorili, da blago predamo njim. 13. 10. smo ga odpeljali s tovornim vozilom, ki nam ga je brezplačno dalo v uporabo Avto Kočevje. Delovni organizaciji in vozniku se lepo zahvaljujemo.

Občani so darovali: postelje, oblazinjeno pohištvo, obleko, posteljnino, prešute odeje, posodo, krompir. V zbiranju ozimnice so se posebno potrudili mladi člani RK na OŠ v Sodražici in v Sušju. Blago smo izročili sekretarju OORK Šentjur. Pokazal nam je slike, na katerih so vidne posledice vodnega opustošenja. Zagotovil nam je, da je naš prispevek dobrodošel, ljudje potrebujejo marsikaj in so zelo hvaležni.

Učitelji in učenci OŠ v Dolenji vasi so poslali denarno pomoč sedemčlanski družini v Šentjur. Ta socialno šibka družina bo gotovo še bolj kot denarja vesela prijaznega sporočila in skrbi izražene v njem.

Mnogi občani in skupine so že dali denarni prispevek za pomoč prizadetim v neurju, ponekod se zbira. Pomembno je, da ne ostanemo neprizadeti ob nesreči, ki prizadene drugega.

Nada Lavrič

Mali nogomet

Občinska liga malega nogometa je vsekakor ena izmed najvidnejših oblik množične rekreacije v ribniški občini. Ni kraja v dolini, v katerem ne bi bilo kluba in zanimanja za to igro, ki ima iz dneva v dan več privrženecov. Tisti, ki vsaj površno spremljajo vsakotedenska dogajanja na zelenih igriščih, vedo, da je že nekaj let v ospredju kvalitete malega nogometa v občini moštvo »Gostišča Ribničan« (na fotografiji), ki je osvojila naslov spomladanskih prvakov. Tudi v nadaljevanju prvenstva ima največ izgledov, da ponovi lanskoletni uspeh in številnim priznanjem doda še eno.

M. GL.

Lanski prvaki v malem nogometu v Ribnici, ekipa gostišča Ribničan.

Rokomet

S tekmami prvega jesenskega kola 16. 9. se je začela nova tekmovalna sezona v prvi republiški rokometni ligi, v kateri že vrsto let več kot uspešno nastopa ekipa INLES-RIKO. Po dolgi, naporni in nadvse uspešni lanskoletni tekmovalni sezoni so igralci odšli na kratak in zaslužen počitek. Uprava kluba pa se je večkrat sestajala in na dnevnem redu vedno obravnavala samo eno vprašanje in sicer kakšna bo sestava trenersko-strokovnega teama v sezoni, ki je pred vrati, potem ko je najtrofejnejši ribniški trener Zdenko Mikulin po vrnitvi kadetov zapustil, oziroma se poslovil (upajmo za kratak čas) od rokometu.

Na njegovo mesto je »vskočil« Nikola Radić, igralec in trener, katerega bralstvu ni potrebno posebej predstavljati. Novi trener je ponudil program dela, ki je temeljil izključno na delu z mladimi (ekipi, ki je osvojila naslov državnih kadetskih prvakov), iz lanskoletne ekipe pa bi ostali še Šilc, Mohar in Mihelič.

Tako je večkratni posvet strokovnih delavcev in Uprave kluba prišel do zaključka, da trenersko mesto prvi ekipi zaupa Stojanu Gelzetu, pri delu pa mu bo pomagal še Peter Karpov predvsem pri sestavi najboljših sedmerke »lesarjev-kovinarjev« – igralcev, ki so že lansko leto branili naše ime (»v ekipi bodo igrali samo najbolj pripravljeni igralci, ne imena«!, pravi trener Gelze).

M. GL.

Ribniški rokometiški s člani uprave

Ribniški rokometiški kadeti državni prvaki

In zgodilo se je tisto, kar so mladi ribniški rokometiški upali, čeprav je bila vsaka javna prognoza pred pričetkom finalnega dela »strel v prazno«.

Marsikdo je seznanjen z julijskim uspehom kadetov rokometnega kluba ko se je devetega julija v zgodnjih popoldanskih urah v Sarajevski športni lepotici »Skenderija« »zgodil« INLES-RIKO.

Zgodovinski uspeh malega kluba iz najmanjšega mesta letošnjih finalistov državnega prvenstva ni nikakor presenečenje, čeprav so se med turnirjem eminentni jugoslovanski rokometni strokovnjaki spraševali, kdo in od kje so ti fantje. Svojo vrednost so ribniški upi potrdili na samem igrišču, ko so po vrsti neusmiljeno polnili mrežo svojih nasprotnikov. Tudi v tekmi z Dinamom iz Pančeva, ko je bilo treba igrati na »potreben poraz«, so znali to storiti.

»V pripravljalnem obdobju smo bili enostavno prava klapa. Vsi igralci so kljub prihajajočim počitnicam delali maksimalno, odgovorno in zavestno. Vedeli smo, da je sama uvrstitev v finale kot zmagovalcev republiškega prvenstva že velik uspeh in da v Sarajevu nimamo kaj izgubiti, kvečjemu lahko samo dobimo«, pravi trener Zdenko Mikulin, nedvomno najzaslužnejši za zgodovinski uspeh ribniškega rokometu.

Vrhunec njihovega nastopa je bila torej finalna tekma in visoka ter prepričljiva zmaga v igri s Slogo iz Doboja z rezultatom 22 : 11. S svojo igro, obnašanjem in pristopom do samega turnirja so igralci veliko pomagali strokovni žiriji, ki se je enoglasno odločila, da za najboljšega posameznika razglasi dvojico iz INLES-RIKA in sicer za najboljšega igralca Tomaža Tomšiča in vratarja Bena Lapajnetu.

Poleg njih so v zmagovalni ekipi nastopili še: Primož Poje, Goran Đokič, Peter Lesar, Andrej Mihelič, Matjaž Pogorelec, Janez Marolt, Aleš Škaper, Dejan Mrvar, Dejan Škulj, Leon Jakšič, Zoran Goleš, Andrej Bolha, Mario Abram in Ervin Pajnič.

M. GL.

Igralci se zavedajo težke odgovornosti v ligi enakopravnih nasprotnikov. Pravijo, da bodo igrali na vso moč brez obremenitev in upajo na visoke uvrstitve. Seveda na poti do takih uresničitve največ pomoči pričakujejo od občinstva.

M. GL.

Zadružna hranilno kreditna služba obvešča vse svoje varčevalce, da od 1. 10. 1989 obrestuje hranilne vloge po mesečni revalorizacijski stopnji. Obresti, ki jih obračunavamo, lahko dvignete mesečno. Obveščamo, da lahko vsi občani brez omejitev varčujejo pri nas. Z našo hranilno knjižico lahko dvigate denar v vseh enotah Ljubljanske banke.

Pridružite se nam, pri nas ima denar trdno vrednost.

Blagajna Zadružne HKS je v Kmetijski zadruzi Ribnica, Šeškova 15, I. nadstropje.

Delovni čas: Vsak delovnik od 6. – 14. ure sobota, nedelja in prazniki zaprto.

Pripravil: Dejak Branko
Vodja ZHKS

DOPISUJTE V REŠETO

Mednarodni uspeh kegljavcev Rika

Naše tretje sodelovanje na tradicionalnem mednarodnem kegljaškem turnirju v Sindelfingnu (ZRN) je bilo tudi najuspešnejše do sedaj. Na turnirju, ki ga vsako drugo leto konec meseca maja organizira kegljaška sekcija športnega društva VFL 1862 – Sindelfingen, so letos poleg domačinov sodelovala še moštva iz Madžarske, Italije in Jugoslavije. V konkurenci dvajsetih moških ekip (sodelovale so tudi ženske – 12 ekip) smo na naše veliko presenečenje in zadovoljstvo osvojili prvo mesto. Zasluga za ta doslej največji mednarodni uspeh kegljavcev Rika gre tako ekipi kot gostu v našem moštvo – svetovnemu prvaku Borisu Urbanu. Reprezentant Jugoslavije je z vrhunsko igro in odličnim rezultatom navdušil številne gledalce in bistveno pripomogel k našemu uspehu.

V nedeljo (28. maja) dopoldne smo imeli še prijateljski dvoboj s člani KK Triglav. Tudi to srečanje smo dobili, čeprav so gostitelji igrali zelo dobro. Odveč je govoriti, da je bil tudi tokrat gost v naši ekipi najboljši, čeprav so tudi ostali člani ekipe kegljali celo bolje kot dan prej. Mislim, da si lepšega zaključka sezone 1988–1989 tudi želeli nismo mogli.

Končano prvenstvo LKZ

V minuli sezoni smo tekmovali v I. ligi Ljubljanske kegljaške zveze in si prikegljali drugo mesto. Odigrali smo 22 tekem in jih od tega 14 dobili ter 8 izgubili. Kljub najboljši uvrstitvi do sedaj pa vseeno nismo najbolj zadovoljni. Ob osvojenem prvem mestu pa jesenskem delu prvenstva smo si želeli, da bi bilo tako tudi na koncu. Ne bi rad, da bi zvenelo neskromno, vendar smo imeli za to realne izgled. Prav gotovo je bila odsotnost nekaterih ključnih igralcev v finišu prvenstva eden glavnih vzrokov, da nismo dosegli tistega, kar smo si želeli. Tudi športna sreča nam ni bila najbolj naklonjena, saj smo več tekem izgubili praktično v zadnjih lučajih z izredno majhno razliko in to vselej v gosteh.

Naj na koncu omenim še kegljišče, ki je v izredno slabem stanju in ne ustreza pogojem za igranje v višji (slovenski) ligi, v katero se želimo uvrstiti. Skušali ga bomo usposobiti, čeprav se bojim, da ne bomo v celoti uspeli.

Končna lestvica I. lige

1. Grosuplje – 32 točk

2. Riko	– 28 točk
3. Gradis II.	– 26 točk
4. T. Slovan II.	– 26 točk
5. Kamnik	– 26 točk
6. Tankist	– 24 točk
7. Rogovile	– 24 točk
8. SCT II. (–1)	– 21 točk
9. Ilirija (–1)	– 15 točk
10. Medvode	– 14 točk
11. Geo. Zavod II (–1)	– 13 točk
12. Kočna	– 12 točk

Rezultati posameznikov KK Riko – sezona 1988 – 1989

1. Kogoj Bojan – povprečje 826 (22 tekem)
2. Trdan Tone – povprečje 820,5 (20 tekem)
3. Jelušič Josip – povprečje 818,2 (16 tekem)
4. Mate Ludvik – povprečje 809,6 (22 tekem)
5. Rus Milan – povprečje 808 (14,5 tekem)
6. Lovšin Tomaž – povprečje 796,9 (8 tekem)
7. Lovšin Anton – povprečje 796 (17 tekem)
8. Peček Bojan – povprečje 787 (6 tekem)

Tomaž Lovšin

Sodražica Osemdeset let športa

Osemdeset let plodnega delovanja uvršča TVD Partizan v Sodražici med najuspešnejše tovrstne športne kolektive v Sloveniji, je ob praznovanju častljivega jubileja 17. septembra poudaril predsednik društva Stane Rigler, ko je orisal prehojeno pot, ki se sklada z razvojem športa v tem kraju.

Sodraškemu TVD Partizanu so dvakrat zapored podelili posebno zvezno priznanje za razvoj množičnosti in športne rekreacije v krajevni skupnosti. Posebej bogati sadovi dela so bili v obdobju po osvoboditvi, pa tudi v prejšnjih časih je bil športni utrip v Sodražici precej živahen. Nekdanjo parterno telovadbo so obogatili z drugimi športnimi panogami zlasti zimskimi, zgradili rokometno igrišče in v lanskem letu tudi balinišče, kar je bilo mogoče samo ob zagnanemu sodelovanju krajanov, ki so prispevali tisoče prostovoljnih ur.

Sodražani se radi spominjajo svojih predsednikov, ki so sami veliko prispevali za razvoj športa in športne rekreacije. Vinko Drobnič, France Češarek v dveh obdobjih, Eugen Ivanc in sedanji predsednik Stane Rigler.

Na prireditvi jubileja je občinska TKS izročila slavljenču posebno priznanje za njegov častljiv jubilej.

M. Gl.

Enkrat prvi, enkrat drugi

Neposredno pred pričetkom tekmovalne sezone so rokometiši Inles-Rika dobili zanimivo ponudbo iz Italije. Na Siciliji so se udeležili dveh močnih mednarodnih turnirjev.

Veliki, metrski pokal, ki so ga Ribničani osvojili na turnirju v Messini, je prava atrakcija in je največje darilo kluba v njegovih 32 letih obstoja. Ribničani so z igro navdušili gostitelje, tako da so »šefi« najboljšega italijanskega prvoligaša Ortigija bili »primorani« naše fante poklicati v njihov kraj Palermo. Čeprav so za nasprotnika imeli »numero uno« moštvo italijanskega roko-

meta, so »naši« tudi na tem srečanju navdušili. Pa ne samo mladi, ki so na Apeninski polotok prišli kot najboljša kadetska vrsta v državi, temveč tudi vsi ostali nastopajoči. Veliko obremenitev turneje so na svojih plečih nosili izkušenejši igralci: Fajdiga, Karpov, Gelze in kapetan Andrej Mate, ki je bil na vseh tekmah tarča nasprotnikovih obramb kot najboljši strelec.

Naše igralce sta v Italiji spremljala znana Ribničana: Jože Šilc, ki vadi z italijansko vojaško reprezentanco in Janeza Ilca, ki trenutno igra za klub Messino in je bil pravzaprav »gostitelj« ekipe Inles-Riko.

Strokovno je bilo desetdnevno bivanje v Italiji več kot uspešno. Milan Glavonjić

Prodajalna Metka

za Humcem 9 v Dolenji vasi, vam nudi ugoden nakup otroške obutve, konfekcije, športnih izdelkov (nahrbtniki)...

Oglasite se vsak dan

od 8^h – 19^h in v soboto

od 8^h – 16^h.

Mihelič Metka
za Humcem 9
61331 Dolenja vas
tel.: 864-131

Gozd ni les, gozd je življenje — zase in za nas

Gozdno gospodarstvo Kočevje gospodari z gozdovi Kočevsko — Ribniškega območja, ki se razprostirajo od Turjaka do Kolpe in od Novega kota do Roga. Le sedež delovne organizacije je v Kočevju, sicer pa moramo biti z našim načrtnim delom uravnoteženo prisotni v vsem tem obsežnem naravnem in družbenem okolju.

Kako naj predstavimo to območje, kjer je 70 % gozdov, v občini Kočevje pa kar 90 %; pa ima vsako drevo, vsak grm, vsaka žival in vsak organizem svojo življenjsko zgodbo in svojo vlogo v rastlinskih in živalskih spletih te izrazito gozdnate krajine.

V teh gozdovih je toliko lesa, da ga je na vsakega Jugoslovana skoraj kubični meter! Gozdarstvo in lesna industrija imata v Sloveniji 5 % delež v družbenem produktu, v občini Kočevje 19, v občini Ribnica pa kar 28 %. V teh dveh dejavnostih je v Sloveniji zaposlenih 7 %, v občini Kočevje 21, v občini Ribnica pa 43 %. Vprašajmo se, če je tem deležem primerno vrednoteno gozdarstvo in lesna industrija ter lesna obrt v tem območju in v republiki. Toda to je komaj lesna funkcija gozda. Gozdnih cest, ki služijo občasno tudi tisočim zasebnim koristnikom, vaščanom in vsem drugim, ki imajo opravka v gozdu, smo zgradili 1.100 km, kar je razdalja od Velikih Lašč, skozi vso Jugoslavijo do Aten v Grčijo!

Doma in v svetu pa je Kočevsko-Ribniško območje poznano po izjemno ohranjenih gozdovih z vsemi funkcijami ohranjene gozdnate krajine. Priznavajo nam visoko strokovnost in tradicijo v gozdarstvu in v lovstvu. Prve gozdnogospodarske načrte so v tem območju gozdarji izdelali že pred več kot sto leti. Letos bomo zaznamovali stoletnico varovanja pragozdov ravno v tem območju z rednimi delovnimi srečanji gozdarskih strokovnjakov iz naše države, iz Evrope ter iz vsega sveta. Soypada tudi stoletnica varovanja medveda. Zaradi izjemno ohranjenih rastlinskih in živalskih združb imamo ohranjene

tudi vse velike zveri: medveda, volka in risa, kar občuduje ves strokovni svet, kakor tudi drugi poznavalci ekoloških stisk v razvitem in nerazvitem svetu. To pa so vrednote naravne in kulturne dediščine, ki jo načrtno ohranjamo, varujemo in gojimo za sedaj, za bodoče rodove, za trajno.

Živite leta in desetletja sredi tega naravnega razkošja, pa vendar, koliko vas je obiskalo katedralo pragozda v Rogu, ste si ogledali Kadice, se zamislilo o umiranju jelovih gozdov v Graščici, Veliki Gori in v Rogu? Poznate vlogo zveri v naravnih verigah, ste slišali za probleme obnove jelovo — bukovih gozdov...? V lanskem letu smo gozdarji vsaj nekaj od tega predstavili že dva tisočim obiskovalcem, ko smo jih vodili po naših gozdovih in so bili naši gostje. Velik delež obiskovalcev je bil iz evropskih gozdarskih visokih šol in inštitutov. Zastavili pa mo si nalogo, da še več in načrtno predstavljamo predvsem domači javnosti življenje gozda in delo gozdarjev. Gozdovi namreč umirajo v Evropi, v Sloveniji, pa tudi v Kočevsko-Ribniškem območju. Znana je ugotovitev v svetu, ki zagotovo velja tudi za nas, da bomo rešili gozdove za vse bodoče rodove le, če bo veliko ljudi poznalo vlogo in pomen gozdov za ohranitev vsega živega, vključno s človekom.

Vse to naj bi bilo kratko pojasnilo za napoved, da smo si gozdarji v tem območju zadali zahtevne in obsežne, predvsem pa nove naloge. Že za naslednje plansko obdobje 1991-2000 načrtujemo čimbolj celovito obravnavanje vsega naravnega prostora, torej ne le gozda, s poudarkom na naravovarstvenih in splošno koristnih funkcijah gozdov in gozdnate krajine. Načelo trajnosti donosov lesa smo razširili na trajnost odnosov vseh funkcij gozda, kar pomeni načrtovati in izvajati ukrepe za ohranjanje in izboljševanje vodnih režimov, prosto živečih živali, pogojev za rekreacijo in turizem, celo za estetsko funkcijo gozdnate krajine.

mag. Janez Černač,
dipl. ing.

Letovanje

Po nekaj letih smo v Ribnici spet imeli letovanje. 112 otrok z osmimi tovarišicami je preživelo 10 lepih dni na Debelem rtiču. Otroci so bili zadovoljni, tudi nobeden od staršev se ni jezil. Zato pa se je krepko zataknilo pri denarju.

Letovanje naj bo predvsem za tiste otroke, ki bi bili drugače prikrajšani za morje. Mnogi ne morejo plačati polne cene, zato smo glede na dohodek sestavili lestvico prispevkov in polovici otrok subvencionirali letovanje.

Že takoj na začetku smo tvegali preveč, saj nam SIS niso potrdile finančne pomoči. Ker pa je bila cena zares nizka, smo računali, da se bomo prebili. Denar smo pobrali, nakazali akontacijo, ostanek pa vezali. Potem so se začele podražitve. Junija smo uspeli samo še sporočiti staršem, da bo podražitev velika in bodo razliko plačali septembra. Tudi plačevanje v dveh obrokih je ugodnost, vendar pa mnogi starši ne mislijo tako, tudi podražitve ne razumejo, čeprav se vsak dan srečujejo z njo. 140 % podražitev je res velika; v naših gospodarskih tokovih pa čisto normalna. V dveh mesecih torej ni bilo mogoče pobrati vseh doplačil, žal smo tri primere primorani predati sodišču.

OORK Ribnica ima zelo skromna finančna sredstva. Primorani si bomo odtrgati, da bomo pokrili še za 5.000.000 stroškov. Na razumevanje smo naleteli pri Društvu prijateljev mladine Ribnica, ki je prispevalo 5.000.000, delovna organizacija RIKO nam je omogočila prevoz, zahvaljujemo se tudi spremeljalkam, ki so za malo žepnine prevzele težko delo, prizadevno so nam pomagale pri izvedbi tovarišica mentorica MČRK v Loškem potoku, socialna delavka v Ribnici na šoli in mentorica MČRK v Sodražici.

Oddali smo več prošenj za finančno pomoč na različne naslove, a zaman čakamo, še odgovora ni.

Na koncu se lahko le vprašamo, kdo bo drugo leto imel moči za takšno bitko z mlino na veter? Otrokom pa je bilo lepo.

Sekretarka OORK
Nada Lavrič

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1990

vam želi
Primožič Vojko

Elektroinstalacije Kočevje

Novomeška 1 Tel.: (061) 852-501

61330 Kočevje

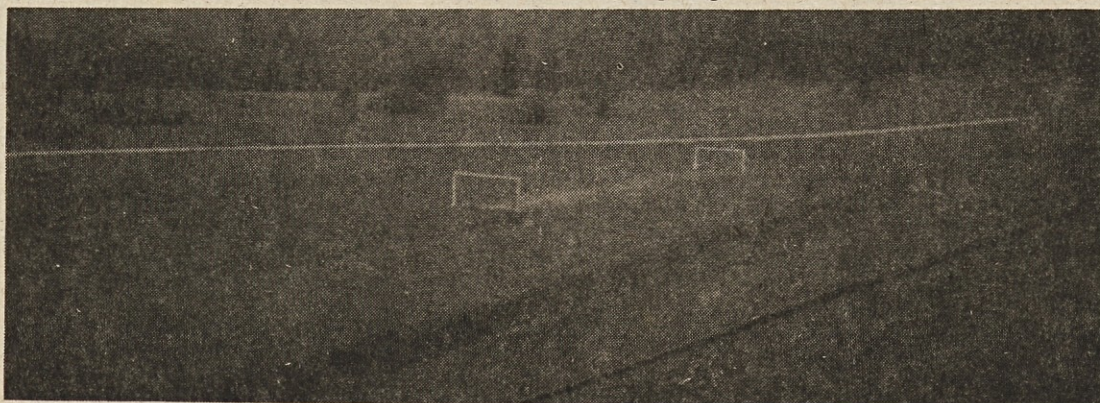
SERVIS:

ISKRA
ELIND
RUDI ČAJEVEC
THYSSEN (OLJNI GORILCI)

ELMA ROWENTA
EMO CELJE
MIKRON

POPRAVILO:

BOJLERJEV TIKI IN KONČAR, VRTALNIH IN BRUSILNIH STROJEV.

Pod jezero akumulacijskega jezera v Prigorici so prigorški nogometaši uredili nogometno igrišče. Ta kraj je postal prijetno sprehajališče, majhen rekreacijski center in prosti trenutki so lahko marsikomu tod, povezani z ribolovom, nadvse sproščujoči.

REŠETO

Glasilno Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 3700 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, glavni in odgovorni urednik, Uroš Bregar, Janez Gorše, Stane Hafnar, Janez Mihelič in Marjan Rosa. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Graficna priprava in tisk: Tiskarna Novo mesto.